

భాగ్యం ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3. } చెన్న పట్టణము 1918 నం॥ డిసెంబరు నెల 21 వ తేది శనివారము } No. 216
నంపుటము. ౫ } కాళయక్తి నానాచంద్ర రమ్య శిరమాన బహుళ చ వి తి ర. } నంచిక ౨౦౭

సుందరము ! లాభకరము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1919 క్యాలండరు

నవంబరు నెల 15-వ తారీఖు నుండి జనవరి నెల 31-వ తారీఖు లోపుగ
మా మందులను 6 రూపాయలకు నొకేసారి గొనువారలకు
ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0.

మొత్తముగా గొనువారలకు ధర తగ్గించి యివ్వబడును.

వి. పి. గ కాక, ముందుగా చీట్లు కంపెనీవారికి క్యాలండరు జేరకున్నచో మా జవాబుదారి యుండదు.
కొలది ప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనటం యుక్తము.

తామర తైలము	పండ్లపాడి	మోహిని తైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపడదు

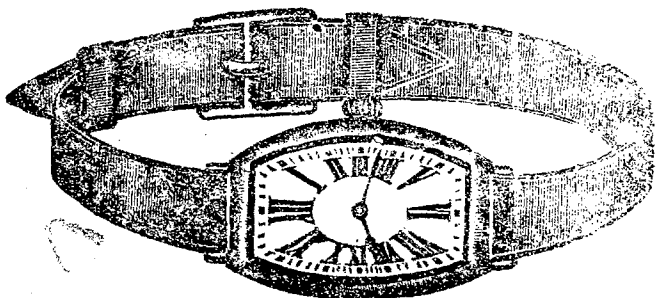
దగ్గు, తైలము, పడితెము, రొమ్మపడితెము, తలనొప్పి, వాయునొప్పులు, పోట్లు,
బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.

చక్కనిడబ్బీతో వెల రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-6-0. పోస్టుఖర్చులు వేలు.

అమృతాంజనం డిపో, } 109, ఫ్రేరింగ్స్, బాంబాయి.
} 6, తంబు శెట్టి పిల్లి, మదరాసు.

ఒక నిమిష మాలస్యమైనను !

ఒక గంట ఆలస్యమైనట్లే !

(1049)

గడియారములు పెక్కురకములు మా వద్ద గలవు. నమ్మకమైనవి. చాల స్వల్పధరలు.
సాగునైనట్టియు, అందమైనట్టిన్ని సరియైనకాలమును చూపునట్టిన్ని గడియారములను సప్లయి
చేయగలవారము. జేబులో వేసికొనుటకును, మోటారుబండ్లకును, వేటకును, ప్రయాణమున
భువయోగించు గడియారములు కలవు.

అందఱివద్దను దొరకగలవు.

ఏజంట్లు:— జి. ఇ. సంపత్తు శెట్టి అండుకో, ఎస్. ప్ల నేడు, మదరాసు.

ఎలక్ట్రా వాచీలు

క్షణమైన తేడాలేక పని
చేయును. ఏ దేశమందున్నను ఏ
స్థలమందు యుంచినను సరిఅయిన
గంటలను తెలుపును. భూనైస్య
ములకును, నావికాదళమునకు,

వ్యాయామక్రీడాపరులకును అనుకూలించును.

గడియారములు పెక్కురకములు మా వద్ద గలవు. నమ్మకమైనవి. చాల స్వల్పధరలు.

సాగునైనట్టియు, అందమైనట్టిన్ని సరియైనకాలమును చూపునట్టిన్ని గడియారములను సప్లయి

చేయగలవారము. జేబులో వేసికొనుటకును, మోటారుబండ్లకును, వేటకును, ప్రయాణమున

భువయోగించు గడియారములు కలవు.

అందఱివద్దను దొరకగలవు.

ఏజంట్లు:— జి. ఇ. సంపత్తు శెట్టి అండుకో, ఎస్. ప్ల నేడు, మదరాసు.

A BEST OPPORTUNITY. REDUCTION SALE.

FOR
THE CELEBRATION OF SUCCESS
of our Glorious Emperor and his allies in
The Great European War.

The following books of our publication
will be sold at reduction price at the rate of
25 per cent. of the original cost

(Postage etc., Extra for all Books)

Mr. G.W.M. Reynold's Novels
Big Type Editions.

	Rs. A.
1 Mary Price or The Memoirs of a Maid-Servant in 8 Vols.	5 0
2 Bronze Statue or the Virgin's Kiss in 4 Vols.	2 0
3 Loves of the Harem, A Tale of Constantinople, 4 Vols.	3 0
4 Rosa Lambert or Memoirs of a Clergyman's Daughter in 4 Vols.	3 0
5 Margaret or The Discarded Queen in 4 Vols.	3 0
6 Canonbury House in or The (Queen's Prophecy) 3 Vols.	2 4
7 The Mysteries of Old London or The Days of Hogarth, 3 Vols.	2 4
8 Pope Joan or the Female Pontiff in 3 Vols.	1 12
9 Faust—A Romance in 2 Vols.	1 8
10 Mary Stuart or Queen of Scots	1 4
11 Soldier's Wife in 2 Vols.	1 4
12 The Seamstress or The White Slave of England in 2 Vols.	1 0
13 Robert Macaire or The French Bandit in England in 2 Vols.	1 0
14 The Young Fisherman or The Spirit of the Lake. Complete.	0 10
15 Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 Vols.	1 0

The above reduction will be allowed only
for orders received from the 15th December
1918 up to 15th February 1919.

Apply to:—

The SUPERIOR WATCH Co.,

536

Post Box 167 (A) Madras. E.

ఫౌంటెన్ పేనాలు. 1886

బ్లాక్ బర్డ్ రూ. 8-12-0, వాటర్ మాస్క్ 7-8-0, సాఫెటి వాటర్
మాస్క్ 11-0-0, స్టాన్ 7-0-0, అలెగ్జాండ్రా 2-12-0,
నెప్టి (210) 4-0-0, అస్ సోయా లి టైప్ సెట్ 4-8-0. అన్ని
సోఫులు, సక్ లైట్, పియర్లు మొదలగునవి వ్యాపారస్థులకు

R. K. Nathan & Co.,
Fountain pen specialists, Triplicane, Madras.

కుంకుమపువ్వు:—మాయెక్క నూర్యనిమాయెక్క

గల కుంకుమపువ్వు వెల తగ్గించబడినది. కావలసినవారు
వెంటనే తమ ఆర్డరులను రిజిస్టరు చేయించుకొని నూతన
సంకల్పన క్యాలండరు నొకదానిని పొందు తుచితము. (1897)

ఎస్. నారాయణ అండుకో 21 వామ్మమిల్లి, ఫోర్ట్, బాంబాయి.

మోహిని తైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడు

ఒక యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును.

వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు

జేరును. నూనాసాగకొని యుండును. 0-12-0

* మృతాంజనం డిపో: 6, తంబు శెట్టి పిల్లి, మదరాసు.

అమృతార్థ ప అవతేహ్యము.

ఈ అమృతార్థ ప అవతేహ్యమును పొంది
తి ఇదియును 2 లింగింతి యావత్తునునము చేసి తేలి కాని
మంటల పోగట్టును. మెదడును చల్ల చేసి కఠినమునకు
తేజస్సును కలిగించును. దీర్ఘతాయ, భేదాలు, తలనొప్పి,
స్వామ్యకోప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును.

(11౨) అర్థపాన డబ్బీ 1-కి రూ. 2-0-0.

వైద్యశాస్త్రి చుడేశంకర్ గోవింద్,

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము, 187, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మలయ చందనము

(1251) పెగోగమునకు మరారము
మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. పత్తము లేదు. పిలికారీ
మున్నగు కఠినచిత్తల పనిలేదు. దుచ్చ
మైన మా మలయచందనము ఎటువు
లెఱుపు, పచ్చ అను మాడు విధముల

పెగోగమును మాడు పూటలలో మాన్పును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0

గంధర్వపార్వతి, రాజమండ్రి.

ప్రజాభిప్రాయములు

I గ్రామోద్యోగులు

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాసంపాదకునకు:

అయ్యా, గ్రామోద్యోగుల ధర్మము సామాన్య మయి పడి గాదు. రాజకీయ పుణ్య కలిగి గవర్న మెంటుకు పరిజలకును మధ్య బాధ్యత పోషించగలసి యున్నది. తగిన పరీక్షలు నిర్ణయించి వేతనాభిర్యుధి చేసి పారంపర్యపు హక్కు పూర్వమువలెనే యుంచవలెను గాని తీసివేయరాదు. ఇప్పుడు గవర్న మెంటువారు వేతన కట్టించిన మాత్రము మీపాలిటి కేంత నష్టదాయకము లైనను ఇవి విచారించబడుటకు జనవరి నెలవరకు వాయిదా యున్నది గాన మీరు ఈలోపున తప్పక గవర్న మెంటుకు మీరు కల్లు కష్టములను నివేదించు కొనుడు. తాలూకా, జిల్లా, కాన్ఫరెన్సులు చేసి తెలియపర్చు కొనుడు. జిల్లా కోర్ట్ కాన్ఫరెన్సు తప్పక చేసి తెలియపర్చు కొనుడు. ప్రియమైన తెలుగుజిల్లాల కాన్ఫరెన్సు మొత్తముగా చేసి నివేదించుకొనుడు. జిల్లా కాన్ఫరెన్సుచేసినను మీరు స్వీకృత పర్యాయములేదు. ఏకమత్యుపాయముతో అంతయు పూర్తి యగును. కొన్ని చూపాయిలతో జనుపదముగా జేయవచ్చును. మీలో తెలివి తేటలుగల ఒక కేంద్రము ముందుకు వచ్చి నడుముకట్టుకొని మీ జిల్లాసంఘము లేక తాలూకా సంఘము వారి సహాయమును పొంది కాన్ఫరెన్సును నడుపుడు. ఏదియో ఒక గ్రామమున జిల్లా సభకేసురవచ్చును. కొన్నిమంది జనము తప్పింపున వచ్చినవార తలకొక రూపాయి యగును ఇచ్చిన అన్నియు పూర్తి యగును. మోగల్లు కరణము అయ్య గారి తిరుపతిరాజుగారు శ్రద్ధబూని జిల్లా కోర్ట్ కాన్ఫరెన్సు జేయుటకు ఏర్పాటుచేయవలెనని కోరుతును. మీరి ఉద్యోగములందరికీపులయు యుపేక్షాభావము కలిగి యున్న యెడల నేమి ప్రయోజనము? మననాయకులు భూపతిరాజు నేంకటపతిరాజుగారు, మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు, దుగ్గిరాల నూర్యప్రకాశరావుగారు మొదలగు ప్రముఖుల కరణము జొరుగు.

ఔకీ, రామచంద్రపురం
తాలూకా, గోదావరి జిల్లా
పాణంకిపల్లి జిల్లంరాజు.

II కమ్యునిస్టులకు బహుమతులు

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా సంపాదకునకు:

అయ్యా, 1918 వ సంవత్సరము మార్చి, ఏప్రిల్ నెలలో జరిగిన మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు స్కూలు ధైర్యము, ఇంటరు మీడియటు పరీక్షలలో జేరిన కమ్యునిస్టులందు ఆయా పరీక్షలలో నెక్కువ గుణములు సంపాదించినవారి కి క్రిందివిధముగా బహుమతు లీవబడును.

స్కూలు ధైర్యము తరగతిలో ఏ. సి. గ్రూపుల విశ్వవిద్యాలయపు గుణముల మొత్తము ఎవరి కెక్కువయైన వారు ప్రథములుగను, రెండవవారు రెండవ విద్యార్థిగను పరిగణింపబడుదురు.

ఇంటరుమీడియటు తరగతిలో నూడ నిల్వ విశ్వవిద్యాలయపు అన్ని విషయములలో కలిపి మొత్తపు స్కూలు తెలివితేటలతో వచ్చునో వారు ప్రథములుగను తరువాతివారు రెండవ వారుగను నెంచబడుదురు.

పై తరగతులయందలి ప్రథమవిద్యార్థి కోర్ట్ బంగారు తీకకమును, రెండవవారి కోర్ట్ రెండవతరగతికి ఈయబడును.

ప్రతి తరగతియందును అన్ని విషయముల నొక సంవత్సరము పూర్తిగా నుత్తీర్ణులగువారి కే బహుమతు లీవబడును. ఒక సంవత్సరముగాని అంతకంటె నెక్కువగాని చరివి పై తరగతులందు కొన్ని సభ్యులలో తప్పినను తుట్టుకున కొకే సంవత్సరములో నన్ని సభ్యులలో పూర్తిగ వ్యాసు అయిన పైన సప్తి మెంటు చేసినవారుగ నెంచబడరు.

స్కూలు ధైర్యములో ఏ. సి. గ్రూపులలోను ఇంటరు మీడియటులో 1,2 భాగములలోను మొత్తపు గుణములు వచ్చినవారికి సంఘమువారు తీర్మానించు ప్రత్యేకబహుమతు లీయబడును. ఈ బహుమతులకు ఒకే సంవత్సరము తేగినవారును సప్తి మెంటు చేసినవారును దరఖాస్తులు చేయవచ్చును.

స్కూలు ధైర్యమువారు స్కూలు మార్కులనుగాని మోతరేటు మార్కులను గాని పంపవలసిన యవసరములేదు. అన్ని తరగతులవారును దరఖాస్తు ఫారముతో విశ్వ విద్యాలయపు మార్కులను స్పష్టముగా వ్రాసి కళాకాలాధికారియొక్క గాని ఉపాధ్యక్షాధ్యక్షుని యొక్క గాని సంతకము చేయించి

యా క్రింది వారికి పంపవలయును. బహుమతులు నిర్ణయమైన 15 దినములలో గలుపాందినవారికి తెలుపబడును.

అప్లికేషనులన్నియు 1919-వ సంవత్సరము జనవరి 15-వ తేదీలోపల సంఘకార్యస్థానమునకు చేరవలయును. తమ తమ మార్కులను పంపుకొను బాధ్యత విద్యార్థులదే యై యుండును. కోరినవారికి దరఖాస్తు ఫారములు వెంటనే పంపబడును.

ఆధ్యక్షుడు:

చిరుమామిళ్ల భానుప్రసాద్.

కమ్యునిస్టుల సహాయమును కార్యస్థానము,
కొత్తపేట, గుంటూరు.

III

ప్లేగు వ్యాధి: గుంటూరు.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కా సంపాదకునకు:

అయ్యా, ప్లేగు వ్యాధి గుంటూరులో నీ సంవత్సరము మార్చి, ఏప్రిల్ మాసములలో తలచుపడినది. వేసంగికాల మగుటచే అంతగా విజృంభింపలేదు. ఎండలు ఎక్కువకాలముండుటచే ప్లేగుకీటకము నశించియుండవచ్చునని తలచితిమి గాని తిరిగిసరియైన తరుణములో (నవంబరుమాసములో) తలచుపడినది. చలికాలము ప్లేగుకీటకము అభివృద్ధి చెందుటకు సరియైనతరుణము. ఇప్పుడు ఇంతతరహావిధియైనందునకి తగిలినది; 36 మంది మృతిచెందినారు. ఎక్కువ జనసమృద్ధి ముగల అగ్రహారములోను, నంగడిగుంటలోను ప్రవేశించినది. ఆరంభ లుపేట, రైలుపేట, కొత్తపేటలలో నూడ ఎంకలంపమును న్నవి. అగ్రహారముగాని జనులు వాంగ్మహములను వదలి అరంధలు పేటకుగొంతయది వచ్చివారు. కొందఱు మట్టుపట్టుచున్న గ్రామములకు వెళ్లుచున్నారు. ఎవరు నిర్బంధము చేయకయే వారియంటట వారేవెళ్లుచున్నారు; ప్రజలలోభీతి అసరి మితిమీరగన్నది. ఏప్రిల్ మాసములో ప్లేగువచ్చివచ్చును అనేకమయి ఏర్పాటులు నూనిసిపాలిటివారును, ప్రభుత్వము వారును గావించియుండిరి కాని ఇప్పుడు నివారణోపాయ గుంటూరు.

ముఖ చేతుకుండుట కోచనీయము. మునిసిపాలిటీ వారు ఎంతమందికి తగిలినది ఎంతయని చురచించినారు అనేలేక్కలేయారుచేయుట తప్ప చురచించియు చేయుచున్నట్లు కాన్ఫింపదు. ప్లేగుఎంకలు పడ్డవారు లను, ప్లేగు వ్యాధి వలన మృతిచెందినవారి స్వహములకు ఫి నెల్ లోనును వెట్టి గడిగించుటయులయు లీకవారికైన బోషధనేన చేయించునట్లు కాన్ఫింపదు. ఊలైట నివసించుటకు పాకలైట నిర్మించలేదు. ప్లేగు అపరిమిముగా యూరంతయు వ్యాపించుచున్నప్పటికిని మునిసిపాలిటీవారియొక్క ఈ ప్రభుత్వమువారి యొక్కయు నుపేక్షను కారణము బ్రితైలియనున్నది.

వింజమా భావనాచార్యులుగారు, కొత్తపేట వుయ్యపంతులుగారు మఱి కొందఱు పురప్రముఖులు కలిసి న్యాయవతి నానుచుతరావుపంతులుగారు యాధిపత్యము క్రింద ఒక బహిరంగవర్గ గావించిరి. ప్లేగు వ్యాధి నివారణోపాయలను విచారించుటకు ఒక సంఘము నేర్పరిచినారు: ఆ సంఘము వారు కొంత ధనము సమకూర్చి యూలైట అమరావతి కోడ్డుకు ఇరుప్రక్కలను పాకలువేయుటకును, ఫి నెల్ తక్కువ కరీదుకు అమ్ముటకును, యాపిథ నేని చేయించుటకును ఈ తీర్మానము సలుపుచున్నారు. కాలేజి మునిసిపేసినారు బెను హైస్కూలుగూడ మునిసిపేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు నై కమిటీవారు తాము ధనము క్రయపరిచి పాకలు లేయుట యే గాక మునిసిపాలిటీవారి చేత ను పుల్ల త్వము వారి చేత ను కొంత డబ్బు ఖర్చు పెట్టించుటకు ప్రయత్నింపలేదు. ప్రజలయొక్క సాఖ్యముకొరకు నియమించబడిన అధికారులను నిద్రపండితేసి చారిధిధానుక కృత్యములు నెరవేర్చునట్లు చేయుట కమిటీవారిపని. చెన్నపురి కాన్ఫరెన్సు వారు ఏయేవారూ పడ్డటుల నశలంంచుచున్నది. మునునిసిపాలిటీవారు గ్రహించునగా! సర్వకక్షకుడయిన భగవంతుడు మా గుంటూరుపౌరుల మొరలాలికింది రక్షించుగాక! ఒక విలేఖరుడు.

The Glory of Man is his STRENGTH

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hyparaemic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) entered all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the west and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man.

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English; write to-day, in all confidence if really interested on this necessary attribute of life is only a so called Man.

Free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the Andhra Patrika to the [669]

Erectruss (A. P. DEPT) Sole Agency for the East, Batala (Punjab) India.

Otto Dill

మిక్కిలీ మనోహరముగ నువాసన

(విజ్ఞుడు కాబడినది. ఆటో డిల్ బహారే. (విజ్ఞుడు) కాబడినది.

ఇప్పటికాలపురుది కనుపడునది, పాటిలేని నుజోబ్బ మగు నువాసనగలది.

ఆటోహోమగాని, సారాయముగాని, వేర్వేరుడయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పున్నసారము.

నీ కువాలవై కొన్ని బిందువులు చిహ్నకరించినవో, మనోగ్యునుని నువాసన నిన్నులవరించును.

ఈ క్రింది పరిమాణములు నీ పాలలో నుంచును.

ఉన్ననైజా (అర (దాం)	నీసా 1.50	0.20
మధ్యరకము నైజా 1- (దాం	"	0.12-0
తరగతనైజా 2 "	"	1.40
నెడ్డనైజా 4 " లే 1/2 కొన్ను "	"	2.00

వి. సి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-కి 0.6-0, 2 బుడ్డకు 0.14-0 ప్రత్యేకము.

పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధులగు ప్రతిపాత్రులను చూడెను. ఆ సేకమగు నగలు నెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుపపుడు నీసానైజా ను, కాడ్డనైజాను ఆటో డిల్ బహారే అను పేరున పరిశీలింపుడు ఈ ఆటో డిల్ బహారేయొక్క నలుమూలలను పరిశీలించుచు గోరువారి బిగువనాని వ్రాసినవో ఆటో డిల్ బహారే గువాననగల్గు. ఉచితముగ మంపుడు.

కోమయోజనము: ఆంగ్లంబండింకా (డగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ నెం. 155, బామ్యూనుసేటి నీధి, బొంబాయి.

మద్రాసు యోజనము:— నెహాల్ పురుషోత్తంజూలీ, నైజాబాదుజోడ్డు, మద్రాసు.

ఆంధ్రవత్రిక

1918-వ సం. డిసెంబరు నెల 21-వ తేది

శనివారము.

డాక్టరు క్లార్కు గారి

హితోపదేశము.

కాంగ్రెసు సభనుండి వీలి మితవాదసభను ప్రత్యేకముగ నేర్పాటుజేసిన సర్ డిన్లా ఎడ్జ్లీ వాచాగారికి, పార్లమెంటుసభలో సభ్యులుగనుండి హిందూదేశముపై నభిమానము జూపుటయేగాక, ప్రస్తుత సమయమున ఆంగ్ల దేశము నందలి కాంగ్రెసు సంఘమునకు తాత్కాలికాధ్యక్షులుగ నున్న డాక్టరు క్లార్కు గారికి తేలికను వ్రాసిరి. ఆ లేఖ ఇండియాపత్రికలో ప్రచురింపబడినది. ఆ లేఖ జూచిన, మితవాదులచర్య గూర్చి ఆంగ్ల దేశపు ప్రముఖ లేమాత్రము హర్షించుట లేదని, తేటతెల్ల మగుచున్నది. మితవాదులు గొందరు తిరిగి కాంగ్రెసులో జేరుట కీ సందర్భ మనుకూలించుచున్న దనుటకు సందియములేదు. క్లార్కు గారి లేఖను మా పాఠకుల పరిశీలనార్థ మిచట నుదహరించుచున్నాము.

“హిందూదేశమునకు మిగుల దూరమున నున్న వారికి, అక్కడ జరుగుచున్న విషయముల గూర్చి సరియగు నభిప్రాయము దెలుపుటకు దుస్సరముగ నున్నది. కాని, హైందవ పత్రికలజూచినను, నాకు తెలిసిన సమాచారము బట్టి యోచించినను, కాంగ్రెసుసభకు జనకులగు మీరును మరి కొంతమంది ప్రముఖులును బొంబాయి కాంగ్రెసుకు వెడలకుండుట, సమర్థ యోగ్యులుగాదని తోచుచున్నది. రాజకీయసంస్కారులలో నింతటి యుద్దేశమునకును కలహములకును కారణ మెద్దియో నాకు దోచకున్నది. బహుశా, రాజకీయపరిస్థితుల గూర్చి నిజము తెలియనందుచే, ఇట్టి కీర్ష్యము లేర్పడినవని నేదలచెదను. మాంటాగూ ఛలమ్ముఫర్డు నివేదికము, రాజకీయ సమస్యలో కొంత భాగమునకు మాత్రమే వర్తించుచున్నది. మిగిలిన భాగములు, అసగా నియోజకవర్గపు సామర్థ్యము, నియోజకవర్గ నిర్మాణము, స్వాతంత్ర్య ప్రజాయత్త శాఖావిభజనము, వివిధప్రభుత్వముల ఆర్థిక సంబంధము మొదలగు విషయము లన్నిటిని, నిర్ణయించుటకు ప్రత్యేక సంఘములు నెలకొల్పబడినవి. ఈ సంఘముల నివేదికలు వెలువడువఱకు, మంత్రివర్గ మెట్టి చర్య దీసికొన జాలదు. మీరు సంస్కరణనివేదిక నంతను గలిసి పరిశీలించెదరు. అప్పుడుగాని, ప్రభుత్వము వారు సంస్కరణశాసనమును తయారు జేయరు. చిత్తుచట్ట మయినను, కానున్న పార్లమెంటు వారేర్పరచెడి ప్రభుత్వోద్దేశములను మాత్రమే వెలిబుచ్చును. నూతన పార్లమెంటు సభ బ్రిటీషు చరిత్రలో కెల్ల ప్రజాస్వామ్యవత్తుము బూనిన దనిపించుకొనును. 2 కోట్ల ఎన్నిక దారుల కది ప్రతినిధిసభ యగును. నేనిది వరకు ప్రాతినిధ్యము వహించిన భాగములో 1000 ఎన్నికదారులు మాత్రమే గలరు. ప్రస్తుతము ప్రయత్నించుచున్న శాసనమునకు 30 మేరకు వైగ నున్నారు. అట్టి పార్లమెంటు సభవారిచే నిలవమిచ్చబడిన ప్రభుత్వము గాని, అది నెలకొల్పాడి సంస్కరణములు గాని, ప్రజాపరిపాలనమునకు

మిక్కిలి యనుకూలముగ నుండును. రెండుమూర్తి సంస్కరణశాసనము పార్లమెంటులో చదువబడిన పిమ్మట, ఉపసంఘమునకు పరిశీలనము నిమిత్త మంచుటను. ఆసంఘమువారు ప్రతి నిబంధనను కడుశ్రద్ధతో పరిశీలించెదరు. ఈ విషయమై సాక్ష్యమును గూడ దీసికొందురు. ఈ సమయమున, ప్రభుత్వమువారు భారతీయుల యభిప్రాయములను వినుటకు పార్లమెంటు జేసి యుండిరి. అతివాదులును మితవాదులును, తమతమ యభిప్రాయముల నాసంఘమువారికి దెలుపవచ్చును. అవసరమని తోచినచో, ఆ సంఘమువారు, చిత్తు చట్టమును సవరింపవచ్చును. ఈ సంఘమువారు తమ నివేదిక నంపనిది, సంస్కరణముల నిజస్వభావము గుర్తించుట దుస్సరము. అంతవరకును, సంస్కరణముల నంగీకరించుటకు గాని, నిరాకరించుటకు గాని, ఏ లుండదు. ఆ సమయమున మాంటాగూగారు ప్రభుత్వకార్యదర్శిగ నుండురో నుండరో గాని, సాధ్య మగునంతవరకు వారు స్వపరిపాలనోద్యమమునకు లేగిన సాయ మొనరించెదరని యూహింపవచ్చును. రాజప్రతినిధిగారి యొక్కయు మరి కొందరు హైందవోద్యోగుల యొక్కయు అంగీకారము బడయుటకై, మాంటాగూగారు నివేదిక సూచనలను సంగ్రహించి తమరచి యుండవచ్చును. డిసెంబరులో జరుగనున్న కాంగ్రెసు సభలో జాతీయవాదులును మితవాదులును జేరి, ప్రతికూలరను కలసి ఎదుర్కొనెదరని, హృదయపూర్వకముగ వాంఛించు చున్నాను. ఉపకారవేతనము దీసికొనిన వృద్ధ భారతీయోద్యోగులు తమ వలుకు బడిని, స్వపరిపాలనోద్యమమునకు వృత్తిరేకముగ నుపయోగించుచున్నారు. వీరికి కచ్చెట్టే ప్రభుత్వమువారు చేయూత నొసగుచున్నారు. భారతీయు లీ సమయమున, తమలో తాము పోరాడుచుండుచో, ఈ దుష్ప్రగహములకు మరింత ప్రోత్సాహము గలుగును. మన యిద్దరకును, హైందవ రాజకీయోద్యమము గూర్చి చిరకాలానుభవము గలదు. తుట్టుతుడకు మన మితకాలమును ఏ సంస్కరణముల కొరకై పోరాడుచుంటిమో, వాటిలో కొన్ని యయినను, సఫలముగ నూచనలు గాన్పించుచుండ, నాహృదయము వలెనే మీ హృదయమును ఉప్పొంగుచుండునని యూహించెదను.”

క్లార్కుగారు వాచాగారి కొనగిన హితోపదేశ మెంతవరకు ఫలించునో, చూడవలసియున్నది. అత్యల్పసంఖ్యాకులు కాంగ్రెసు సభకు వెడలకున్నను, మితవాదులలో ననేకు లీ వత్సరపు సభకు వెడలెడి సూచనలు గాన్పించుచున్నవి. ఏలనన, మితవాదుల వలుకుబడి దేశములో నత్యల్పముగ నున్నది. వారి ప్రత్యేకసభ ననేకుల సాక్షింప లేక జాయెను. ప్రజలలో నుత్సాహము గలిగింపలేదు. ఏకారణముచే నైన నేమి, వారు తిరిగి కాంగ్రెసుసభపై భక్తిగనబటచుట సంతోషకారణ మగుచున్నది. కాని ఐకమత్యముపేరు బెట్టి, కొలదిమందిని సంతృప్తిపరచుటకై, బొంబాయిసభలో నిరూపించబడిన జాతీయోద్యమములకు వెనుకంజ వేయుట మాత్రము, ఆత్మనివాళి కరమగును. కాంగ్రెసు సభలో జేరువా రెవరయినను, సభానిర్ణయమునకు జడ్డలు గావలెను. తమ తమ ప్రత్యేకాభిప్రాయములను, మహాసభాభిప్రాయమునకు లోను గావింపవలెను. దీర్ఘలోచన వై గావింపబడిన బొంబాయి సభాతీర్మానములను యిచ్చవచ్చుటలు మార్చివైచి లాభ ముండదు. సంస్కరణముల స్వరూప చర్చతో కాంగ్రెసుసభ వారు విశేషకాలము గడువక, కార్యసాధన విష

యమై ముఖ్యముగ నా లోచింప వలయును. ఆంగ్ల దేశమునకు రాయభారము, లండను కాంగ్రెసు, వ్యయంవిర్ణయమాత్ర ప్రతిపాదనము మొదలగు ముఖ్యాంశములగూర్చి తీర్మానముల గావించి, కార్యసాఫల్యమునకు వెన్వంటనే కృషి సలుపవలెను. ఢిల్లీ కాంగ్రెసుసభలో జేరేయులు గావించెడి దృఢనిశ్చయముపై దేశసాభాగ్య మాధారపడి యుండును. ఇందుచే, బి. చక్రవర్తిగారును, బి.పి. చంద్రపాలు గారును, మొన్నటిదినుము కలకత్తాలో జరిగిన బహిరంగసభలో హెచ్చరించి నటుల, ప్రతినిధు లధికసంఖ్యలతో కాంగ్రెసు సభకు వెడలి, జాతీయోద్యమ సాఫల్యమునకై కృషి సలిపెనరు గాక!

అధినివేశ రాజ్యములు : భారతీయులు

సర్ థియోడోరు మారిసనుగారు జర్మను తూర్పుఆఫ్రికాను, భారతీయుల నివాసస్థానము గావించవలె నని, లండను ట్రైబ్యునల్ పత్రికకు వ్రాసి యుండిరిని తెలిపియుంటిమి. వీరు అక్టోబరు నవంబరు మాసముల హిందూస్థాని రిప్రజ్యుట్రెక్కు నీ విషయమై వేరొక వ్యాసము వ్రాయుచున్నారు. వీరిసంకల్పము సిద్ధించు నని యూహించుట కాధారములు లేవు. జర్మను తూర్పుఆఫ్రికా విషయము, సంధిసభలోగాని నిర్ణయింపబడదు. జర్మనుల కీ భాగము తిరిగి యొసగబడనేరదు. దక్షిణాఫ్రికా వారి భాగమును గోరుచున్నారు. భారతీయులకు నివాసస్థానముగ నొసగవలయు నని, పోరాడు వారెవరుండరు. ఈ సూచనకు, ఆంగ్ల పత్రిక లంగీకరించుటలేదు. భారతీయులయినను, ఉత్సాహము జూపలేదు. మారిసనుగారి సూచన మాత్రము త్రోసివేయదగినది గాదు. ఇప్పుడు భారతీయుల కన్ని రాజ్యములలోను, ప్రవేశము నిరోధింపబడుచున్నది. అందుచే, తూర్పు ఆఫ్రికాను మాత్రము భారతీయులకు ప్రత్యేకించి, అక్కడ వీరి స్వేచ్ఛ కెట్టి నిర్బంధముల నుంచగూడదని, మారిసనుగారు గోరుచున్నారు. అధినివేశ రాజ్యములవారు, భారతీయులపై నెట్టి నిర్బంధముల నుంచినో, భారతీయులు గూడ అధినివేశ రాజ్యములవారి భాగమున ప్రవేశించుట కట్టి నిర్బంధములను విధించుట కధికారము గలిగియుండువలెను. పరిశ్రామికులే గాక, భారతీయ విద్యార్థికు లీ భాగము నాక్రమించి, దాని పరిపాలనాభారము వహింపవలెను. పరిశ్రమల పభివృద్ధిగావించి, వ్యవసాయమును కొనసాగించి, ఆఫ్రికావాసుల యుద్ధరణమునకు భారతీయులు తోడ్పడవలెను. అడవిసంతను చేపించి, హైందవ జనబంధములకు స్థాపింపవలెను. విద్యా వ్యాపకమునకు కృషి సలుపవలయును. క్రైస్తవజాతులు స్వీగో జాతి వారిని బాగుచేయులేక విఫలులయిన కార్యమును, భారతీయులు చేకొని విజయము గాంచవలెను. అన్యులపై సధికారము వహించి, వారిని లోబరుచుకొను నుద్దేశముతో గాక, మానవ సౌభ్రాతృత్వమును పెంపొందించుట కొరకే భారతీయులు ప్రయత్నింపవలయును. మారిసనుగారి ముఖ్యోద్దేశములను వైన సూచించితిమి. ఇవి వాంఛనీయములే యయినను, తూర్పు ఆఫ్రికాలో భారతీయులు తమ సామర్థ్యము జూప గలిగిన గాని, స్వదేశమున బాధ్యతగల ప్రభుత్వముచు పొంద నర్హులు గారని మారిసనుగారు చివర నుదహరించిన షరతునకే భారతీయులు అంగీకరింపదు. మొదలు, బాధ్యత గల ప్రభుత్వమును భారతదేశము పొందగలిగిన పిమ్మట, నితర దేశములలో తనసామర్థ్యమును ప్రదర్శింపగలుగును. అంతయ గాని, స్వదేశములో పరాధీనులుగ నున్న భార

తీయలు అన్యదేశములో నర్తకారము బడయ జాలరు. గత జూలై నెలలో, అధినివేశ రాజ్యము లలో భారతీయుల స్థానము గూర్చి చర్చించుట కొక సభ గావించ బడెను. ఆ సభకు సిహ్న గారు గూడ ఆహ్వానింపబడిరి. అందు అధినివేశ రాజ్యవాసులకు హిందూదేశము దెట్టి ప్రతీకార మొసగవలయునో సిహ్నగారిచే సూచింపబడెనుగాని, వీరి సూచన యీముఖ్య సమస్యను పరిష్కరింపజాలదని, భారతీయు లభిప్రాయపడిరి. ఏలవన, వలసరాజ్యముల కూలీ లీ దేశమున కేతెంచకుండుటచే, సిహ్న గారు సూచించిన ప్రతీకారము ఫలప్రదము గానేరదు. కావున గాంధీగారు నుడివివలుల, హిందూదేశ మధినివేశ రాజ్యస్థానము బాంధవంతవరకు, ఈ సమస్య పరిష్కారము గాజాలదు. అట్టి శుభస్థితి త్వరలో చేకూరుటకై, భారతీయులు తమ ప్రయత్నముల నన్నిటిని కేంద్రీకరించుట ముఖ్యధర్మము.

బ్రిటీషు కాంగ్రెసు కమిటీ నివేదికము

ఈ సంఘమువారు, సర్. విలియము వెడ్డరు బరనుగారి మరణానంతరము, భారతదేశాశ్రయము లను తిన్నగ గ్రహించుట లేదనువాడుక ప్రబలి యున్నది. కాని ఆస్థితి యిప్పుడు మారుచున్నది. కాంగ్రెసు పక్షమువారి యుద్దేశములను గ్రహించుటకు వీరిపుడు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈ సంఘమువారి 1917-18 సంవత్సరపు నివేదిక మిప్పుడు ప్రచురింపబడినది. ఈ సంఘమువారు భారతదేశ త్వేమమును కాపాడుటకు నెలపినకృషి ప్రశంసార్హముగ నున్నది. ఆగస్టు 20-వ తేదీ ప్రకటనమును వీరింగీకరించుచు, మాంటాగూ విధానపు ముఖ్య సూత్రములకు వీరింగీకారము జూపిరి. వివరముల గూర్చి విమర్శించుటకు, వీరు కాంగ్రెసు సభవారి యుద్దేశముల దెలిసికొన గోరిరి. భారతీయులు గోరెడి మార్పులు సఫలమగుటకు తాము సాధ్యమైనంతవఱకు కృషి నెలపెద మనియు, నిందుకు రాజకీయపక్షములన్నియు కాంగ్రెసు సభలో జేరవలయుననియు, వీరు వివరించుచున్నారు. ఇండో బ్రిటీషు సంఘమువారి ప్రయత్నములను విఫల పఱచుట కీ సంఘమువారు చేసిన కృషి చాల వరకు సఫలమయినది. కాంగ్రెసు రామబారముల నాపివయించినందులకు వీరిధికారులకు తమ అసంతృప్తి వెల్లడించిరి. ఈ సంఘపు శాఖలు ఆంగ్ల దేశములోని పెద్ద పట్టణములలో నెలకొల్పుట యవసరమని, వీరు సూచించుచున్నారు. ఇండియా పత్రిక క్రమముగ ప్రకటింపబడుచు, హిందూదేశ ము పక్షమున ఆందోళన మొనర్చుచున్నది. ఈ సంఘమువారు హిందూయులు సంఘమువారి సహాయము చేకొని, సభల జరుపుట సమంజసముగ నున్నది. భారతీయు లీ సంఘమునకు తగిన ద్రవ్యసహాయ మొసగి, సంఘోపయోగమును విస్తరింపజేసి, కాంగ్రెసు సభ వారి ఆశ్రయము నీ సంఘము సువ్యక్తపఱచునటుల తగిన కట్టుదిట్టముల నేర్పరు ప యత్నించెదరు గాక యని కోరెదము.

వింతసంగతి

జార్జి చక్రవర్తిగారు సామ్రాజ్యమున కంతకును పార్లమెంటుసభలో నొక సందేశ మొసగెదరని, ప్రకటించబడెను. ఆ సందేశ మేకారణము చేత హిందూదేశము చేరలేదో గుర్తింబుబొంది యున్నది. హిందూపత్రిక లో సాధువులగా పేరవేసి. ఈ విషయమై లండనుపత్రిక రాత్రిలో నక్షత్రాయమున్నది.

“ఈ లోకమును రూటరు గావించెనా? లేక మరియేకారణ మయినను గలదా? ఈ రహస్యము తెలియకున్నది. లాహూరునుండి కుంభబడిన అస్సాసియేటెడు తంత్రీవార్తలో, కుంభాబు లెట్టి నెంటు గవర్నరుగారు చక్రవర్తిగారి సందేశమును చదివినటులు, గాన్పించుచున్నది. దీనిని బట్టి ఇండియా కీ వార్త జేసినటులనే ఎంచవచ్చును. అటులయినచో, లాహూరులో మాత్రము దీనిని ప్రచురించి ఇండియాలో మిగిలిన భాగములలో ప్రచురింపకుండుటకు కఠం బేమై యుండును? ఈ సందేహమును, ఇండియా ప్రభుత్వము వారు దీర్చుట భావ్యము.

ప్రజాసామాన్యముపై సభిమానము

ఇటీవల ఇండో బ్రిటీషు సంఘమువారు స్వకరి పాలనమునకు, ప్రజాసామాన్య మనుకూలురు గారని వెల్లడించుచుండిరి. ఇందుకు లండను టైముస్ పత్రిక చక్కని ప్రత్యుత్తర మొసగినది. “ఇండియా దేశపు ప్రజాసామాన్యమును ప్రేమిత్రిచూపుటచే, లాభము లేదు. అన్ని దేశములలో రాజ్యాంగ సంస్కరణములు కొలదియందిచేతనే ప్రారంభింపబడినవి. ఏది సంవత్సరములక్రింద, జపానుదేశ ప్రజలు రాజ్యాంగమునందు మార్పులు గోరిరా? ఏది యెటులున్నను, ఈ దేశము నెల్లప్పుడు ప్రభువుగారు దెలిపినటులు, తన వాగ్దానములను చెల్లించి తీరవలయును. మూలసూత్రములే పనికిరావని ఘోషించుటచేలాభ మెద్దియు గలుగదు.”

అజ్ఞానము

హిందూపత్రికాధిపతులగు కస్తూరి రంగయ్యగారు వెన్ను యూనియను వారిచ్చిన విందు సందర్భమున మాటలాడుచు, భారతీయు సమస్యల గూర్చి లండను నందును తదితర ప్రదేశములందును ప్రముఖులలోనే అజ్ఞానము ప్రబలియున్నదని, నుడివిరి. ఈ అజ్ఞానమును బారద్రోలుటయే కాంగ్రెసు రాయబారుల ముఖ్యకార్యమై యున్నది.

నౌకాదళచిత్రపట ప్రదర్శనము

మిత్రమండలి విజయమునకు బ్రిటీషునౌకాదళము ముఖ్య కారణమని యుద్ధచిత్రపటలింపినవారలకు దెలిసియున్నది. ఈ విషయము కన్నులార యుద్ధకాలము జూచినవారలకు గాని గ్రాహ్యము గాదు. సామాన్యజనుల కీ విషయము తెలియుటకై చెన్నపురియందు ప్రకటనసభవారు మాంటూకోర్డు నందు ప్రదర్శించిన చిత్రపటములందు జలాంతర్గామినుల నౌకాధ్వంసప్రయత్నముల కాంగ్లనౌకాధికారులు కల్పించిన సాధనములు రహస్యముగ బహిష్కరింపబడినవి. సముద్రమునందు పోగను కప్పియును మార్గములను మార్చియును కనుమరపించియును మిత్రమండలి నౌకలు తప్పించుకొని పోయిన విధము చెప్పవలయుల ద్వారా ప్రదర్శింపబడినది. జలాంతర్గామినుల విధ్వంసము చేయుట కేర్పడిన మౌతన సాధనములు ప్రదర్శింపబడినవి. నాలుగేండ్ల నుండియును నతి జాగ్రత్తతో నప్రమత్తులై బ్రిటీషు నౌకాధిపతులు నౌకాదళము పోటుపడిన విధము, మాపిన సాహస ధైర్యములు పటములను జూచినవారలకు వ్యక్తము గాగలదు. జీబర్గనావాళ్ళమును బ్రిటీషు నౌకలు పోటుచేసినవిధము ఆకాశయానములు నౌకాలకు సహాయముచేసిన విధము ప్రదర్శింపబడినది. శ్రీగవర్నరుగారు విదర్శనము తెరచిరి. పారప్రముఖులు కొందరు ప్రదర్శనమును శ్రద్ధావంతులై సందర్శించిరి. ప్రజలు ప్రదర్శనమును సందర్శించి ప్రదర్శకుల మున్నామము గలగజేయవలసి యుండును.

కలకత్తాలో వైద్యకృత్రియమయి ఆర్. జి. కేర్ గారు 19-వ తేదీని విజయముచే మృతినొందిరి. ఇంగ్లాండులో వైద్యవిద్యను పూర్తిచేసి ఇండియాకువచ్చినవీడన వీరు వైద్యములో గొప్పపేరును ప్రఖ్యాతినిగడించిరి. దేశభావయందు వైద్యగ్రంథముల నెన్నిటిను రచించిరి. ఈయన వెల్లూబయ్య వైద్యకళాశాలస్థాపకుడు.

వృత్తాంతములు

నిర్బంధితులు:—దేశరక్షకశాసనముక్రింద నిర్బంధింపబడిన 5 గురు బర్మావాయు అశ్రావణముండి రంగూనుకు వచ్చి వారివారి యిండ్ల కేగిరి.

సర్వభారత వైద్యచూసభ:—డిశంబరు నెల 28-వ తేదీ యువయమున ఢిల్లీనగరమున సర్ నీలరత్న శర్మగారి అధ్యక్షతక్రింద సర్వభారత వైద్యచూసభ జరిగినది. డాక్టరు జె. కే. నేనుగా రాహ్వానసంఘాధ్యక్షులు. డాక్టరు ఇ. టి. మిత్ర-బి. చమలుగారు కార్యదక్షులు.

జపానుసరకులు:—జపానునుండి రంగూనుకు వచ్చు సరకుల పేకేటిలపై “జర్మనీలో చేయబడెను” అను నిలాసము కనబడుచున్నది. జపానులోనే ఆస్తువులు జేయబడినవో నట్టివిలాస ముండగూడదు. అవి జర్మనీలోనే చేయబడినవో వానిని రంగూనుకు రానీయ నేకుడదని బర్మాపరిశీక్షణము వారు దౌరతనమువారికి వ్రాసిరి.

లియ్యపు ఎగుమతులు:—రంగూనులియ్యమును జావా జపాను చీనాదేశములకు పంపగూడదని నిషేధించి గాని కలకత్తా బొంబాయి నగరములకు ఎగుమతి చేయుచున్నారు. కొలంబోకుకూడ లియ్య మువసరముగ కావలెను గాని స్త్రీ మరులులేవు. ధరలు డిశంబరు మాసము రూ 852-8-0. తక్కినవి రూ 848-0-0. జనవరి రూ 817-8-0. మూడు నెలల రూ 825 ఏప్రిలు రూ 829 లు.

టెన్నీసరంగ నౌక తగులబడుట:—రంగూను కేపులో టెన్నీసరంగనౌక తగులబడినపుడు దానిమీదనుండిన ఆయుధ సామగ్రిలను 19-వ తేదీని నీటిలోనికి పడవోరిరి. ఈప్రమాదము తొలగింపబడినను నౌకకు చాలనష్టము కలిగినది. ఆయుధ సామగ్రిలను నీటిలో తోగియుట చాల ప్రమాదమయము. పాకేటిలకు వేడి ఎక్కినది. కొన్ని ప్రేలుచుండెను. అట్టిస్థితిలో వానిని సాహసముతో నీట్రోసిరి. ఇంకను మంటలు తగ్గలేదు.

ధిల్లీలో 19 తేదీని క్యానిటరీ బ్యాటరీయాలజి సభ జరిగినది. (ఆరోగ్యశాస్త్రము, క్రిమిశాస్త్రము) చాలరుండి పండితులు విచ్చేసిరి. ప్రజాశాస్త్రాభివృద్ధిపరి పరిశోధనపనిని విస్తరింప జేయవలయునని సర్జక జనరలు ఎడ్వర్డు గారు వ్యక్తీకరించిరి. ఒక్కొక్కదాని కొక శాఖ నియమించబడవలయును. వీరిద్దరును కలసి పనిచేయవలయును. ప్రజాశాస్త్రాభివృద్ధిసంఘముకటి ఉండవలయును. రోగనిరోధక సంఘమును, పరి శోధక సంఘమును విడదీయగూడదనిరి.

దర్బారు:—సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వముండి రంగూను 19-వ తేదీని జరిగినది. సయిదం పూరు తాలూకు దారు మేజ్ బాబిబుల్లాగారికి లక్ష్యులపుర కార్యనిర్వాహకాధ్యక్షి బాటంగు గారికి బంగారు గడియారములు బహుమతి ఒసంగబడినవి. లెఫ్టినెంటు మాజీ ముసుదు హుస్సేనుకు రాయబహదూరు మన్వారు బహదూర్ సాబుగారికి కత్తులను బహుమతిగ నొసంగిరి. కార్యక్రమ మంతయు ముగిసిన పిదప యుద్ధకాలమున తిహారీబుల్బుదార్ ప్రసాదు గారు ఘనసహాయ మొనర్చినందులకు దర్బారులో నీతి ఒసంగబడినది. దీనిని లెఫ్టినెంటు గారు ఒసంగిరి.

భారతీయసంఘము:—వారి ఉపసంఘ మొకటి 19 తేదీ సాయంకాలము సర్ జేకప్రసాదు సర్వాధికారియజమాన్యమున కలకత్తాలో సమావేశమైనది. దేశమును హావసభకుపోవుట గురించియు ప్రతినిధుల నెత్తుకొనుటకు గురించియు చర్చించబడినది. ప్రతినిధుల నీసభయందు వెత్తుకొనవలయునని ఎన్. కే. గోసుగారికీర్త్యాన ముపహించిరి. సభ్యుల సమ్మతి బడయుటకు ఈతీర్మానము ప్రవేశపెట్టబడినది. 7 గురు అనుకూలురుగ నుండిరి. 7 గురు ప్రతిహూలురుగ నుండిరి. తీర్మానమోడిపోయినది ప్రకటించబడినది. తీర్మాన మోడిపోవుటకు అభ్యుదయి నోటు కారణము, కాబట్టి ఈసంవత్సరము కలకత్తా భారతీయ సంఘమునుండి ప్రతినిధు లెవరును ఎత్తుకొనబడరు.

విజయ విరామము

(రైతుల పక్షాన)

ఇండియా

ఇండియాకు బయలుదేరిన విమానము

లండను, డిశంబరు 19:— జనరలు న్యూమెనుగారి విమానము రోముకు వచ్చినది.

విమానవ్యాపారము

పారిసు, డిశంబరు 18:— డిశంబరు 18-వ తేదీ ఇప్పటి వరకు హిందూజేతమునకు బయలుదేరిన విమానము డిశంబరు 15-వ తేదీ యందునును పారిసునందలి నున్న లా షాన్ టు విమానాలయమునుండి మార్చేబునందలి నున్న మిర్మాను విమానాలయమునకు బోయెను. పారిసునుండి మార్చేబున 450 మైళ్లదూరము బెర్లినునై బొంబాయివేరు నుద్దేశించబడిన విమానము 127 అడుగుల పొడుగుగలిగి అందున్న సామగ్రితోను ప్రయాణితులతోను గలసి 27 వేల పానుల బరువుగలిగి యుండెను. 4 రాయిన్ ఈగిల ఇంజనలు అందవర్చబడియుండెను. అది గంటకు 100 మైళ్ల చొప్పున పోగలదు. దానికి కార్టాసియను అను పేరు పెట్టబడి ఒక కార్టాసియను వ్యధునిక నడుపుచుండెను. మేజరు మెక్లారెక్, కెప్టెన్ హేలీగార్లును అందున్నారు. వారిద్దఱును విమానమునందు నిలువెను. ప్రాదేశములందు విమానములను నేర్పజుటకు వెళ్లుచున్న జనరలు మెక్లారెక్ గారి ఉద్యమమునకు తోడ్పడుటయే ఈ ప్రయాణపు ముఖ్యోద్దేశము.

విమానములపై పోస్టు పంపబడుట.

మాంటేగు ప్రభువు అభిప్రాయము

లండను, డిశంబరు 16:— పోలీ అను సంస్థానమునకు చెందిన మాంటేగు ప్రభువు గారు మైక్యుట్రెక్ అను దేశమునకు రమ్మనువాసి విమానముల వ్యాపారము సందర్భమున హిందూజేతమునకు పోవుటకు అధికారులు తమకు పని నేర్పజుటలేదనియు కాని తాము స్వయముగా తూర్పుదేశములకుగల విమాన మార్గములను, హిందూజేతమునకు బోవు మార్గములను పరిశీలించుచుంటిమనియు ప్రాసీరి. ఈజిప్టు హిందూజేతము అక్రికాలయందు పోవు (తిహా)ను ప్రయాణికులను తీసికొనిపోవు విమాన ప్రయాణములు మొట్టమొదట ఏర్పాటు చేయబడును. ఇంక కొన్ని మాసములలో లండనునుండి హిందూజేతమునకు పోవును తీసికొనిపోవు ఏర్పాటును చేయవచ్చును. విమానములక్రింద బొంబాయి వేముటకు మొదట ఏర్పాటు చేయబడిన తరువాత విమానములకు పోవుటకు మున్నగువారిని తీసికొనిపోవుట కనుకూలించుటలు చేయుటకుని యూరొపియన్ యంత్రము. ఇతరకంపెనీలవారును వెర్చబరువులను చాలదూరము మోయగల విమానములను కట్టుటకు ముక్తివర్తనమువారనజ్జయిచ్చి స్వయముగా వ్యాపారమునకు పనికివచ్చుటకును కొన్ని విమానముల నేర్పజుపవచ్చును.

సంధిసభకై హిందూజేత ప్రతినిధులు

లండనుకు వచ్చుట.

లండను, డిశంబరు 15:— బికనీరు మహారాజుగారు, సర్ ఎన్. పి. సింహగారును నిన్నటిదినము లండను చేరిరి. మాంటేగు ప్రభువు తనమున సర్ డెన్లా ఫ్రెస్చెల్లెగారును, సర్ చార్లెస్ బెయిలీ, భూషేంద్రనాథ్ బాను, రెప్టెంటు కన్సిలు సర్ హెన్రీ కార్మన్, ఎం. సి. సెలెక్, జె. ఇ. మక్ బర్న్, సి. హెచ్. కెమ్, ఎక్. సి. సెన్ (హిందూజేత కార్యాలయములోనివారు) గార్లు వారిని కలసికొని సత్కరించిరి. ఆపండియండ్ సర్ మెక్లెగ్ గారును వారిసతియు, హామిల్టన్ గారును వచ్చిరి. బికనీరు మహారాజుగారు, సర్. ఎన్. పి. సింహగారును రైటు హోటలులో నున్నారు.

ఆక్సుఫర్డు విశ్వవిద్యాలయమున ఎన్నికలు

లండను, డిశంబరు 17:— ఆక్సుఫర్డు విశ్వవిద్యాలయమున రెండుస్థానముల ఎన్నికలయందు హ్యూగు సెనీలు ప్రభువు గారికి 2772 వోట్లు, ప్రోఫెసర్ గారికి 2546 వోట్లు లభించెను. వీరిద్దఱును మిత్రులు. (ప్రాఫెసర్ గిల్బర్ట్ మర్రే (లిబరల్) గారికి 812 వోట్లు, ఫర్మన్ (కాన్జర్వే) గారికి 851 వోట్లు లభించెను.

లోహముల వ్యాపారము

లండను, డిశంబరు 17:— రాగి, స్వెట్టు, సీసము, సీసారేతులలోహము, క్రోము మున్నగువాని వ్యాపారములను నిషేధించుచు చేయబడిన ఉత్తరువులను యుద్ధసాగుగ్రామియ మంత్రివర్గమువారు ప్రస్తుతము నిలుపునట్లేసిరి.

సర్ డెగ్లను హేగుగారు ఇంగ్లండుకు వచ్చుట

లండను, డిశంబరు 18:— నిలిలియు ఉద్యోగులను నేనాకిద్యోగులను వేరుచేయు సందర్భమున, రాజుగారు డిశంబరులో నేను సందర్శించుచుండినందున సర్ డెగ్లను హేగుగారు డిశంబరునందు లండనులో జరిగిన అంతర్జాతీయ మహాసభకు మార్గబాధ, క్లెమెంట్ గార్లతోపాటు రాలేదని అధికారులు ప్రకటించిరి. ప్రస్తుతము సర్ డెగ్లను హేగుగారు ఇంగ్లండుకు వచ్చుట స్వంతవిషయము సందర్భముననే. ప్రభుత్వమువారికి నూచించిందే ఉచితసవ్యాసమును హేగు గారికి సబ్బుటకు ప్రభుత్వమువారు తప్పింపు చేసిరి. ప్రధాన మంత్రిగారి సవ్యాసమున సందర్శించుటకు గాని పారిసునగరమున తమయేర్పాట్లను ప్రస్తుతము మార్చుకొనిరి. నేనకభించిన నలును వెలుపు అభివ్యాసముచేయుతీర్మాన మొకటి యుండవలె నను విషయము సందర్భమున రాజుగారే పార్లమెంటు సభను ముసివేయుటకును చాలచేర్చుగను యథావిధిగను నేనను కొనియాడినయు, మాత్రన పార్లమెంటు సమావేశమైన వెనుక నే నేనకభించిననులను వెలుపుటకు తగినసమయమనియు అంగీకరింపబడినది.

సరియగు ప్రాతినిధ్యము.

లండను, డిశంబరు 17:— మజలజరు ఎన్నికలయందు సరియగు ప్రాతినిధ్య ముండలేదని నను విషయమును గూర్చిన బిల్లును రెండు కాన్జంగసభలను ఆమోదించెనని నిశ్చయించి (ఆప్రేలియ) తొలివార్త వచ్చినది.

సర్ ఎరికు గెడ్డిను గారు

లండను, డిశంబరు 19:— నేను తగ్గించుకాఖలలో పని చేయుటకు సర్ ఎరికు గెడ్డిను గారు నిశ్చయించబడిరి.

ఇండియాకు వెండిని పంపుట.

లండను, డిశంబరు 17:— 80 లక్షల డోలరుల వెండి లోహము కలకత్తాకు పంపబడినది.

ప్రాస్తు

సంధిసభ

బ్రెస్టెల్, డిశంబరు 17:— జనవరి 15వ తేదీలోగా సంధిసభ జరుగు నని తోచుటలేదు. సంధిసభ సందర్భమున వచ్చు ప్రధానసంఘము లెచ్చట సమావేశ మగును.

పోర్చుగలు

పోర్చుగలు మంత్రివర్గము

లిస్బన్, డిశంబరు 17:— పోర్చుగలు మంత్రివర్గము వారు రాజీనామా యిచ్చిరి. జేతము కొంతసేతమై యున్నది.

అమెరికా

రబ్బరుపరిశ్రమ.

న్యూయార్కు, డిశంబరు 17:— చక్కచేయుటకు రబ్బరు దిగుమతినిగూర్చిన నిశ్చయము లన్నియును 14-వ తేదీని తొలగింపబడెను. కాన వెనుకటివలెనే రబ్బరు వ్యాపారము సాగునని న్యూయార్కు రబ్బరుపరిశ్రమల యుద్ధసంఘమువారు తెలిపిరి.

సెర్వీయా

నూతన సెర్వీయను మంత్రివర్గము

బెల్ గ్రేడు, డిశంబరు 17:— అన్నికటనకు చెందిన స్టోవనలయొక్కయు, క్రోట్లయొక్కయు, సెర్వీయనులయొక్కయు ప్రతినిధులు గల నూతనమంత్రివర్గ మొకటి ఏర్పాటుపడినది. పాషిక్ గారు ప్రధానమంత్రి.

చీనా

చీనాలో నల్లముగ్గురు పంట.

షాంఘై, డిశంబరు 17:— నల్లముగ్గురుపంటయు వ్యాపారమును హెచ్చుగ జరుగుచు నేయున్నది ఉద్యోగులు నివారింతుటయే లేదు. కొందరుద్యోగు లాదాయముకొరవ బహిరంగముగ వ్యాపారము నకునులించుచున్నారు. చీనాలో తమకున్న నల్లముగ్గురే పోల్చిన ఇండియానల్లమును బహుస్వల్పము. చీనా దొరతనమువారు కారిని తిరులై యింతుట కేరలును మోసముని ఉత్తరచీనా డెయిలీయును వ్రాసినది.

టర్కీ

తురుష్కుల బలము

లండను, డిశంబరు 17:— కాక్టస్టాన్ నోపిలునుండి తెలియుచున్న వార్తల ననుసరించి స్కర్నాయందలి తురుష్కులు తురుష్కులనుక సంఘమునాచే ఆయుధము లొనగబడి పురమునకు బయట బలముగనిలిచి యుండినయు, మిత్రమందలి నాకలు నీరి. ముట్టడించుచున్న పరియు నల్లసముద్రముచేత నుండు గ్రీకులు ప్రైలికాంకు ప్రధానగరముగా గలిగి పాటాను రాష్ట్రమును ప్రభావతాకముగా చేసికొనుట కుద్యమము సూచుచున్న రనియు తెలియుచున్నది.

జర్మనీ

జర్మను జాతీయులు హాసభ.

కోపెక్ హేగె, డిశంబరు 17:— మెక్లెంబర్గు లేక అమిట్ట పురమునందు జరిగిన ఎన్నికలలో సాంఘికవాదులు కానివారిసంఖ్య తక్కువయై యుండి సాంఘికవాదుల సంఖ్య బలముగ నుండెను.

సోల్సు ఉద్యోగమున నుండుట.

లండను, డిశంబరు 17:— రెల్లెనునుండి ఈ క్రింది వార్త తెలియవచ్చినది.— సోల్సు నుక సభ యందు డిబ్బును అనువతమవస్తునించు దాక్కు సోల్సు రాజీనామా యిచ్చెనుగాని ఇంకొకని నిశ్చయించునట అతని నే యుద్యోగమున నుండవలెనని ప్రభుత్వమువారి కోరికల ప్రకటించెను. జాతీయహాసభకోట జరుగు ఎన్నికలను బలపఱుపరలె నని స్వతంత్రసాంఘికవాదులు నిశ్చయించిరి. బోల్షెవిక్కులయు కిది యంతయు పరాజయకర మైంది.

జర్మను సోవియట్ల మహాసభ

కోపెక్ హేగె, డిశంబరు 17:— జర్మను సోవియట్ల మహాసభ అతిశయోక్తమై యుండెను. జర్మనీ యిప్పుడు ధనవంతప్రజాసత్తాక మై యున్నదని హార్లీత్వెట్ ప్రకటించెను. రష్యనుబోల్షెవిక్కు మిత్రులతో భేటులుకలుపుకొనవలెననియు అతడుచెప్పెను. అందునై సరియవారు కొందఱును వద్దనికేటవేయువారు కొందఱు నుండి సభయంతయు కోలాహలముతో నిండిపోయెను. అప్పుడు నిగిహరింపినదని నొప్పు ధించిరి. ప్రభుత్వసభ్యులు ఒకరికొకరు నిందించుచు తిట్లు కొనుచు నుండిరి.

ఆస్ట్రేలియా

వెల్లింగ్టనునందలి హోటలులు.

వెల్లింగ్టను, (న్యూజీలండు) డిశంబరు 17:— హోటలులను 6 గంటలకు ముసివేయు నిధానము కాశ్యేతముగా నుండవలెనని ప్రతినిధిసభ వారు తీర్మానించిరి. ప్రతిహారు సంఖ్యకంటె అనుకూలసంఖ్య అధికముగా నుండెను.

సంధి ఉత్సవములు

మెగ్నోరన్, డిశంబరు 17:— ఆస్ట్రేలియా నుండు సంధి ఉత్సవముల సందర్భమున కి. పినమును సెలవొసంగబడును. బ్రిటిషువారు ముక్కయు, మిత్రమందలి వారిముక్కయు, నాకలును కేత్రువులనుండి పట్టుకొనబడిన నాకలును ఆస్ట్రేలియాకు వచ్చి ఉత్సవములందు పాల్గొనవట్టు చేయవలెనని సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

1918-వ తేదీని వ్యాపార రాజప్రతినిధిగారు ప్రత్యేకపు ప్యాగరుబడిమీద కలకత్తాకుండు తమమెరి. సెల్వాదగ్గర పొగబండి నెక్కిరి. కూచించుచున్న వేటసంచారముకై పోయి. చివట 28 తేదీనగడు నున్నావారి అతిధిగ నుండును.

స్థానిక వార్తలు

సీమతపాలు: ఇంగ్లండునకు బంధువులను తరలించు రైలు 26-వ తేదీ గురువారము నాడు జనరలు ట్రాన్స్ వాఫ్ నుండి, బెన్ గాస్టెనులను కట్టబెట్టెను.

నిమ్మజాత్యుద్ధరణభ: సభవారి చింతాద్రుతిపై కాభాధనమునందు రేపుడయిన 8 గంటలకు ఎం. ఆర్. జంటనాథముగారు "విద్యావ్యవస్థ" నుగురించి మాటలాడుదురు. స్వామిబ్రహ్మనందగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించుదురు.

నావికాయుద్ధపటములు: నిమ్మసాముకాలము నాలుగుగంటలకు మదరాసు ప్రచారక సంఘము వారి చేత ప్రత్యేకముగా తెప్పించబడిన నావికాయుద్ధపటములను మదరాసు బ్యాంకింగ్ మోటురోడ్డు భవనమునందు పెట్టెందు ప్రభువుగారు బహిరంగపరచిరి. ఈ వారముకయు చిత్రపటములను సగరవాసులు చూడవచ్చును.

పేగు: టిప్పి కేసులో పేగు జాడ్య మున్నందున కొంతమంది రానువురును బోయరులు అందులో ఒకరికి పేగుసోక ననియు తెలియుచున్నది. ఈ సంగతిని కనుగొనుటకు ఆరోగ్యాధికారిగూడ రానువురును కేసుని తెలిపెడిని. పర్యవసాన మింకను తెలియలేదు.

ఇక నొక అనుమానపు పేగు కేసు కనుగొనబడి వైద్యులకు గొప్పపాపమైనది. ఇప్పుడు, క్యాంపులోని ఇతరులను ఆరోగ్యవంతులుగా చేయుచున్నది. ఇదివరకే యీ వ్యాధి తగిలిన కేసు అన్నిటిలో మరణించెను. ఇంతరకు 23 మరు యీ వ్యాధిసోకి, 18 గురు మరణించిరి. ఇక యెండుగురు మరణించలేదు.

కనిపాండ్రసమ్మె: ఒక్క కంపెనీవారి ఇంజనీయరుగారిచే పనిచేయుచున్న కూలివారికి ఇంజనీయరులెందులనుండి నిన్నటిది ముదమునకు సమ్మె కట్టినది తెలియుచున్నది. కంపెనీవారి కూలివాండ్రుచే పనిచేసినందుకు పనిచేయుచుంటున్న కాక రాత్రులయందు సయితము బలవంత పెట్టి పనిచేయుచున్నారట. ఇంజనీయరుగారు ముఖ్యముగా పనిచేయుచున్న మేస్ట్రీల ఆకారమునకు కంపెనీవారు పనిలో నుండి దీసివేసినారట. ఈ కష్టములను నివారణచేసిన దనుక తాము పనిలో ప్రవేశించాలమని కూలివాండ్రందరూ సి. ఎఫ్. ఆంధ్రానుగారియొద్దకు వెళ్లి తమ కష్టస్థితిని తెలిపిరి. ఆంధ్రానుగారు వారితో చాలనే ప్రయత్నములచేసి తాము సమ్మెనుగా కంపెనీ యజమానులయొద్దకు వెళ్లి తగిన సహాయము చేయుమని చెప్పి వారినిపనిలో ప్రవేశింపగోరెను. కూలివాండ్రందరూ ఆంధ్రానుగారి సలహాపై కారము మధ్యాహ్నము ఒంటిగంటకు మరల పనిలో ప్రవేశించిరి. ఆంధ్రానుగారు కంపెనీవారి యజమానిని దర్శించి మాటలాడిరి. పర్యవసాన మింకను తెలియలేదు.

కార్గెర్ సర్కసు

నిమ్మటిరాత్రి కార్గెర్ సర్కసు వారు మదరాసులో తమ ప్రభుత్వ సదస్సును జాపిరి. దేరాయంతయు జనముతో కిక్కిరియించుచుండెను. అనేకులు స్థలములేక నిలబడియుండిరి. (తాడుమీదనుండినుండి) కిందపడకుండు ప్రయత్నములతోయినను (కనరం) సామర్థ్యము కరతాళములకు పాత్రయ్యెను. తమవారత వచ్చిన హాస్యగాని బై సికిలియూది చమత్కారములు సాధారణముగా నాడుచుంటే గాక కాలపారణమునకై నిర్దేశింపబడినట్లు ప్రేక్షకులకు దోచెను. అనంతరము ఉయ్యెలయిది కట్టపయి టర్నియొక్క రెండుకాళ్లు, ఒక్క కాలును, చిలిపి ఊగుట, మూడుసీలాలపయనను, రెండుసీలాలవైపును టర్నికాళ్లు అనించి ముఖమునకు గంకట్టుకొని ఉయ్యెలకుఊగుట, నిట్టివిధముల జూపినయూరోపియను (బాల్స్) ప్రదర్శనను నైపుణ్యము ప్రకటించునది గడించెను. పిమ్మట మూడు సేనాములు, ఒక్క పులి పంజరమునుండివచ్చి ఒకదాని భుజముపయిన రెండవది కాళ్లు నిలిపి యజమాని యేపని చేయ నాజ్ఞాపించినను టక్కులవలె చేయుచుండెను. ఈ అద్భుతమెకములకు అతి సాధువులగా చేసిన కంకరరావుగారి నక్షాస్థలము చీకటి రాత్రిలో నక్షత్రముల కాంతితో అనేక బంగారు పతకముల కాంతితో కనుల

ను మిలుమిల్లు కొలుపు చుండెను. ఆయన విద్యావైపునైనంత దూరమయినను కొనియాడవచ్చును. సింహములు ఒకమనుజుని (కేరా) రెండు భుజముల పయినను రెండు కాళ్లును పెట్టి ఆతని భుజముల ముక్కునను. మూవరసింగము ఆతని వాహనమునలె రెండు కాళ్లును వ్యవస్థపర్చి నిలబడెను. ఆకడే ఒకడు గ రాజును పోట్టెనులె భుజములపై మోసికొని సోయి పంజరము లో నిడియుట చాల అనందమును పురికొల్పెను నానావిధములుగా చేతులను త్రిప్పుచు ఆర బంటులను ఎగురవేసిపట్టుట, బంటులను చిన్న కట్టపయి నిలవ బెట్టి త్రిప్పుట, బంటులను ముక్కుమీద వేసికొని, నోటితో చిన్న కట్టకొనకు ఎక్కించుట, జపాను గొడుగులపై పల్లెముల త్రప్పుట; మూడు లోడిలకు అనేకవిధములుగా నెగురవేసి కింద పడనియకుండు ప్రయత్నములు, మూడు కాకడాలను వెలిగించి చిత్రచిత్రముగా వానిని ఎగురవేసి పట్టుకొనుట యీ మొదలగువిధముల జూపిన భారతీయుడు సభాసభల హృదయములకు పాత్రుడయ్యెను. గాడిద నెక్కి పులిపొద్దివేయుట వింతగొలిపెను. అమెరికాదేశములో గొప్ప వచ్చికబయల్లలో నుండువారి విశేషములకు, తుపాకితో దీపములనుకొట్టి ఆర్పుటయు, ఒకతుపాకితో రెండవతుపాకియొక్క నోటితో కొలుటయు, టర్నియొక టెల్లికలపకుండి యూరోపియను ప్రదర్శనరాలు తుపాకితో దీపములను గుప్పెట్టికాల్చి ఆర్పుటయు చాల సంతోషదాయకముగనుండెను. టర్నియొక తనవక్రమును త్రిప్పిరట్లు తెల్లనిత్రాకును నానావిధములుగా త్రిప్పుచు యూరోపియను ప్రదర్శనకు మాపిక కాళ్లము ప్రకటనా గ్నము. పులి, ఆవు, మేకకలిసి ఒక్కచుట్టె ఇలా పాటుత్రాకుట ఆశ్చర్యముగా కుండెను. హాటాంటులు బాహుమీద జూపిన విధముల విశేషమని పేర్కొనవలసినదిలేదు ఒక గుడ్డును మూడుటట్టపయనుండి యుపికినది. బోను ఖడ్గీలకు కట్టబడిన ఒక పిత్తునుండి యింకొక పిత్తును ఒకపులి యుపికినది. ధగధగ మండుచున్న చక్రముగూడ పులి యుపికినది వింతగానుండెను. ఏనుగులు మాపిక సామర్థ్యము నుతిపాత్రము సింహములు ఒక పురుషుని నోట చున్న చుచాలోని మాంసమును లాగుకొని తినుటయు, మాంసపుముక్క కట్టబడిన పిస్తోలు యొక్క గుడ్డుముకు లాగా పిస్తోలు ప్రేమబయును, సింహములు యజమానిభుజములపై కుక్కలవలె నెక్కి ఆడుటయు హృదయములకు పురికొల్పెను.

ప్రదర్శనము జరిగిన 2 1/2 గంటలకు హామీగా కాలము గడచింది. సభ్యులందరూ సరమానందభావము తెలిరి. అవని చుక్కములతో పిల్లలవలె నాడుకొనునట్టి ఈ మహారాష్ట్రీదేశముల మన నింతరాత్రిరందనములకు పాత్రులు.

దేశీయసర్కసులలో బహుప్రఖ్యాతిని గడించి, యూరోపియనుల స్తుతులను సముక్తము గడించి విలసిల్లిరి, ఈసర్కసువారు చెన్నపుట్టెనున్న కాలములో మా పురజనులు వారికి విశేష అదరణము కొనుగడకు గాక యని విశ్వసించుచున్నాము.

కొత్త రేవులు.

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనము మదరాసు ప్రభుత్వపు రివెన్యూకాభాకార్యదర్శులు ఏ. ఆర్. వాఫ్ గారు ఈ క్రింది విషయములను ప్రకటించుచున్నారు:— మూసీ నదు లకు కే. చిదంబరవాడ మొదలయిన గాధ 1918 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 12 వ తేదీ నాడు జరిగినాసన నిర్మాణసభాసమావేశమునందు రైల్వేరహదారి అపరిమితముగా వెలిగి పోవుచుండుటవలన 1900 సం॥నుండి మూడుబడిన చిన్న రేవుస్థానములను ప్రభుత్వమువారు మరల ప్రారంభించగలరాయద్రష్టింది. ప్రభుత్వమువారు ఈవిషయమున తగురీతి గ ఆలోచించెదరని ప్రభుత్వ ప్రమాణుపడినది. 1930 సం॥ నుండి మూడుబడినరేవుస్థానముల విషయము స్థానికాధికారులతో సంప్రదింపి ప్రస్తుతము వానివిషయము నాలోచించిరి. రైల్వేయొక్కయు కాలువయొక్కయు రహదారిపోటీలతో నెక్కడో రేవులవ్యాపారముతయు నశించిపోయినందువలనను, రేవుల కట్టుదిట్టములకొరకు ఖర్చు ఎక్కువగుచున్నందువలనను, ఈ రేవులలో ననేకములు మూయుబడినవి. ఇంతవరకును జరుగుచున్న వ్యాపారవాహనశ్రమమును బట్టి యీక్రిందిరేవులకు పునరుద్ధరించుటకు మీలు గలవు. గంజాముజిల్లా:— 1 గంజాము, 2 సాన్నాపురము. కృష్ణాజిల్లా:— 1 నర్సాపురము, 2 పేసాలెము. గుంటూరు జిల్లా:— 1 ఈపురపాలెము 2 మోరెకోట 3 ఈకమొక్కల, 4 మోటుపల్లి 5 గంగడిపాలెము. మలబారు జిల్లా:— 1

కన్యాదు 2 తలాయి 8 వరసనాడు గాడి 4 పారపన్న. దక్షిణ కన్నడముజిల్లా:— 1 మంబల 2 మాతేశ్వరం 3 కాథ.

వై బాబితాలాని మొదటి తొమ్మిదిరేవుల (గంజాము, కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలలోని రేవులు) వ్యాపారపరిస్థితులు మాటు సంతకరకు చాల నుపయోగకరము లగునని ఆయా గ్రామముల ప్రజలు అభిప్రాయపడుచున్నందున, దొరతనము వారు వానిని ప్రారంభించుటకు నిశ్చయించుకొనినారు. తక్కిన రేవుల (మలబారు దక్షిణ కన్నడముజిల్లాలలోనివి) కలన అంతలాభమున్నటుల కనబడనందువలన వానిని కొంతకాలము మూసియుండుటకే దొరతనమువారు నిశ్చయించుకొనినారు.

గోదావరి మండలమునందలి బెడమూరులంక, కృష్ణా జిల్లాలోని చిన్నగొల్లపాలెము రేవులను తిరుగ తెరచినయెడల లాభముండగలదని అచ్యుతప్రజలు కోరుచున్నారు. అయినను దొరతనమువారు వానిని ప్రారంభించిన అంతలాభ ముండదని అభిప్రాయపడుచున్నారు.

మూసీవేడుబడిన తక్కిన రేవులనియము ప్రకాశి ప్రాయమును బట్టియు, గత చరిత్రను బట్టియు దొరతనమువారు తగిన చర్యకు తీసివేసికొనుట అవసరమని తలచుచున్నారు.

న్యాయస్థాన వార్తలు.

బాకీదాదా.

వైకోర్టువారి తీర్పు. ఒకడు మరియొకని వద్దకుండి బాకీదా రాబట్టుకొనుటకై కోర్టులో డిక్రీ జూచి ప్రైవేటుగా ఋణాస్థునియొద్దకుండి వైకము పుచ్చుకొని, కొన్నాళ్లు తనడిక్రీ కార్యరూపమున బెట్టించుటకు ఉత్తరునిప్పించగోరుచుక్రిందికోర్టునందుదరభాష్టు పెట్టెను. ఋణాస్థుడు తాను అంతకు ముందే ఋణదాతకు వైకము చెల్లించినందున మరల డిక్రీ ఆయన జరుపరాదనని వాదించెను. సక్రమముగా ఋణాస్థుడు వైకము చెల్లించనగునను, అతడు వైకము చెల్లించనట్లు భావించి న్యాయాధిపతి ఆతని మీద డిక్రీ ఆయన జరిపించుటకు ఉత్తరునిచ్చెను. కొంతకాలముకు ఋణదాత డిక్రీ బ్రాక్ స్పర చేయుచేసెను. అతడు డిక్రీ ఆయన జరిపించి బాకీదారుయొద్దకుండి వైకమును వసూలుచేసికొనెను. బాకీదారుడు వైకముచెల్లించిన తదనంతరము, ఋణదాతమీదకు, వైకమును వసూలుచేసికొని ఇతరులకు వానిమీదకు బాదాచేసి తనవైకమునకు గాను వారిన పురిమీద డిక్రీ పొందెను. డిక్రీ ఋణదాతనుండి బ్రాక్ స్పర చేసికొనిన నాతడు క్రిందికోర్టు తీర్పుమీద వైకోర్టునందు అపిలుచేసెను.

ఈ అపిలుకు న్యాయమూర్తయ సమాశిర్యుర, ఫిల్లి పున్ గార్లు వినిరి. న్యాయమూర్తి సమాశిర్యుర గారు బాకీదారుడు డిక్రీ బ్రాక్ స్పర చేసికొనిన వానిమీద డిక్రీ పొందుటకు మీదేదని క్రిందికోర్టువారి తీర్పును కొట్టివేయవలయునని. న్యాయమూర్తి ఫిల్లి పున్ గారు సమాశిర్యుర గారితో నేషనలింశక డిక్రీ బ్రాక్ స్పర పొందినవారు ముందు వచ్చు కష్టములకు నయితము లోబడవలయునని క్రింది కోర్టువారి తీర్పును భానుపడవలయునని. న్యాయమూర్తి లిఖితము అపిలునందు ఏకాభిప్రాయము కావరకు అపిలుకు నిన్న న్యాయమూర్తయ జిల్లాను రహితు, డిల్లఫిల్లి, శేషగిరి ఆయ్యుర గార్ల విని బాకీదారుడు ప్రైవేటుగా చెల్లించినవైకము విషయము ఋణదాతకు బంధింపకాలదని అభిప్రాయపడి ఋణదాత డిక్రీ ఇతరులకునయితము బ్రాక్ స్పర చేయుటలో సయితము, నేమియు దోషములేదని అభిప్రాయపడి, క్రిందికోర్టువారి తీర్పును కొట్టివేసిరి.

పట్టుచట్టము - పూనాసభ: పట్టుచట్టములందర వివాహచట్టమును బలపరుచుటకై పూనా ప్రముఖులు 40 మంది కిల్లోస్కూరు రంగమున సభను గానించిరి. ఈ 40 ప్రముఖులలోను అన్ని జాతులవారును గలరు. ఈ సభ చట్ట ప్రముఖులకే ముఖ్యముగా ఉద్దేశింపబడినది. విషయము గూడ చూచుచున్నది. రంగస్థలములకు వీరే ఆక్రమించుకొనిరి. రెండురోజులక్రితమే విషయము ఈచట్టమును తెలుగు గారే నలదగ్గరికరపత్రములకు ఊరంతటను పంపిపెట్టిరి. సభా మందిరమున మాం పరంజి హాయి కెల్లాగారు ప్రవేశించగనే సభ్యులు నిరసభావమునుకాపిరి. కాంగ్రెసుకు ముఖ్య ప్రారంభించుటయే కష్టమయెను. తదనంతరము సభ రద్దుకే యుపిడి. విషయముగూడ ఈ సభయందే తమయభిప్రాయములను తెలియజేయుటకు నిశ్చయించుకొనిరి కాని మీ ప్రయత్నములు పాకలేదు. తత్కారణమున తెలుగుభవనమున కేగవలసినదని. సభాధనము మొదలు ప్రజాసత్తావిజయము, యుభయ తిపరాయణలు పరాజయమని కేటబు చేసిరి.

మహమ్మదాలీ షాకతాలీగార్లు

విచారణాక్రమము : బి. పి. షాగారి లేఖ.

గత నెవ్రెంబరు నెల 18 వ తేదీనాడు విద్యార్థుల డిక్షన్రీ కమిషనరుగారు మహమ్మదాలీ, షాకతాలీగార్లు" నా నిర్బంధవాసమునుగురించి విచారించి, దొరతనమువారికి తెలియజేయుట కొక సంఘము, ఆయాధ్యక్షాధిపతియొక్క కమిషనరు జి. లింగునె. బి. పి. ఎస్. ఆలహాబాదు ప్రాంతీయస్థానమున అబ్దుల్ రాఫ్ గార్లతో నేర్పరచబడెననియు ఆసంఘమువారికి సోదరు లేమియైన చెప్పవలసినదియనియు తెలిపి, ఆ విషయమును వెంటనే తమకు తెలిపవలెననియు తెలిపెను.

కమిషనరుగారియొద్దనుండి విచారణసంఘమునిర్మాణవిషయము తెలియగానే సోదరులు తమకేసును విచారించుటలో సంఘమునా రెట్టిపద్ధతిని ఆశంబించుదురు? ఏ దొరతనమువారికి సంఘమునా నివేదికమును బంపెదరు? తమకేసును విచారణ చేయుట కెప్పుడు ప్రారంభించెదరు? తాము సంఘమువారికి నివేదించవలసిన విషయమును ఎంతకాలము లోపున తెలుపుకొనవలయును? తమమీద నాకోపించబడిన నేరములేమి? తమమీద గల నేరమును (జవాబుచేయుటకు ప్రభుత్వమువారియొద్దగల సాక్ష్యముపట్ల జవాబిచ్చుటకు వానిని తమకెప్పుడు బంపుదు? తెలుపకొరక, మరయు తామనేసారము తమనిర్బంధ వాసమునకుగల కారణములను తెలుపకొరకు దొరతనమువారిని అడిగి యుంటిమనియు వారికి ప్రభుత్వమువారు కారణములు తెలిపియుండ లేదని యుతియు డిప్యూటీ కమిషనరుగారికి వ్రాసిరి. విచారణవిషయమున సోదరులు వారిని బహిరంగమున చేసినయెడల తమకుదగిన న్యాయముకలగుట మీకుండుననియు, దేశమును తమకరిగియును అనుకోవలగు మీకుండుననియు కమిషనరుగారికి తెలిపిరి. సంఘసభ్యులలో నొకరుగల అబ్దుల్ రాఫ్ గారు చాలకాలమునుండి సోదరులకు క్యులిరేకముగానుండి యున్నందున, వారివలన తమకు న్యాయముకలుగుట కష్టమని యుతియు సోదరులు తాముకమిషనరుగారికి వ్రాసిన యుత్తరమున యుదహరించి యుండిరి.

ఈ యుత్తరమునకు ప్రత్యుత్తరముగా, నెవ్రెంబరు 23 వ తేదీనాడు సోదరు లేమైనను విచారణసంఘమువారికి తెలుపుకొన నెంచినయెడల వారిని అట్టియే మొదటి తేదీలోపున సంఘమువారికి జేగునట్లుగా బంపవలయునని ప్రత్యుత్తర మియ్యబడినది. సోదరులు కొరక ఇతర సంఘములకు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు కమిషనరుగారు, వారిమీద మోపబడిన నేరముల పట్టుమెంటును ముఖ్యకమిషనరుద్వారా వారికి త్వరలో బంపుటకు సామాజ్యప్రభుత్వమువారి యుత్తరపుద్వారా పంపబడుననియు సోదరులకేతు మామూలుప్రకారముగా విచారణ చేయబడదుకావున వారిమీద మోపబడిన నేరములకు గాను దొరతనమువారియొద్దగల సాక్ష్యము పంపబడదని వ్రాసి.

ప్రత్యుత్తరము వచ్చిన మర నాడు సోదరులకు చూపుటకు వచ్చిన గాంధీగారి దర్శించి కేసువిషయమున మాటలాడుటకు మీలెదని అధికారులు ఉత్తరనిచ్చిరి.

దీనికి ప్రత్యుత్తరముగా సోదరులు మామూలుప్రకారము తమకు విచారణచేయక విచారణ సంఘమువారు తమవిషయమున చేయబోవు విచారణ యేమియో తెలుపకొరకు మరొక యుత్తరమును వ్రాసిరి.

పదునెరుదివలసినను సేమియు ప్రత్యుత్తరము రాలేదు. అట్టియే 12 వ తేదీనాడు సామాన్య ప్రభుత్వమువారి క్రింది యుత్తరపులకు సోదరులకు తెలియజేసిరి:—

“సోదరులీరువురు విచారణసంఘాదర్శకులపట్ల దుర్భిప్రాయములైనట్లుగా, న్యాయవాదులతోగల బహిరంగ విచారణ జరుపబడదు. విచారణసంఘము, సోదరులనిర్బంధ కారణములను గూఢముగా విచారించును. సోదరులను నిర్బంధ వాసముననుండుట కరియైదాతేదీ, నిర్బంధవాస ప్రారంభమునుండి సోదరులయందుగల కరిగియుండు కనుగొని వారిని బిడుదల చేయుటగాని తేక మాపట్లగల నిర్బంధములకు రద్దుచేయుట మున్నగు విషయములను సంఘమువారు ఆలోచించి, సామాన్య ప్రభుత్వమువారికి నివేదికను తెలిపెదరు. అబ్దుల్ రాఫ్ గారి విషయమున సోదరులకుగల క్యులిరేకాభిప్రాయము నంజేమియు నిజములేదు. కావున ఈ విషయమును దొరతనమువారు ఆలోచించ జాలరు.”

ఈ యుత్తరపును సోదరుల కందిన యొక నెలలోపల వరకు దొరతనమువారు వారిమీద మోపిననేరముల పట్టుమెంటును చూపుటకు అప్పజుకరిగిందికాదు. వారికి సహాయము చేయుటకు ప్రత్యేకముగా వచ్చిన చిత్రంజనదాసుగారు ఇక ననేకులు కృధాగా వెళ్లవలసి వచ్చినది.

ఛార్జి షీటు నవంబరు 18 వ తేదీనాడు సోదరుల కందినది. 1917 సం॥ నెవ్రెంబరు 26 వ తేదీ నాడు సోదరులనేరమును గురించి సామాన్యసభలో తెలుపబడిన విషయములు, కాని మహమ్మదాలీ గారు, కాబూరు అమీనుగారును హిందూ జేశమును ఆహ్వానించుచు యొకయుత్తరము విషయమును, షాకతాలీగారు లక్నోయందలి మాల్వానా అబ్దుల్ బారిసాహేబు గారికి బి. పి. డి. రా. య. వారు ల. కు. సోదరులు వ్రాసిన వక్రతులలోని అర్థమును వివరించుటకు వ్రాసిన యుత్తరము విషయమునకు ప్రజలనుకొనినసంగతులుగాని అందు ఉదహరింపబడి యుండలేదు. నేనింతకుముందు వ్రాసిన ప్రకారము “సోదరులు ఆలహాబాదు రైలుస్టేషను దగ్గరనున్న పంతునదగ్గరనున్న యొకరితో లాండు దోనుకుండి చిందర్వా గారు సోదరులకు తీసికొని పోవడుకపుడు రాజుద్రోహ పూరితములగు వాక్యము” లను తమ వెంటనున్న పోలీసు సిబ్బంది, ఆలహాబాదు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఎస్. హెచ్. క్రీమాటిలుగారి యొద్దను చెప్పిన ప్రజలు తలంచుచున్న విషయములుగాని అందు కనబడలేదు.

దొరతనమువారు సోదరులమీద మోపిన నేరములను యితియు అస్పష్టముగ నున్నవి. షాకతాలీగారు స్థాపించినసంఘము విషయమునుగురించి కొంతగలదు. ఆయననుసల్గుచుయో త్రాఫులములకు కాపాడుటకు స్థాపించిన కాబూరు ఫోర్స్ జేశ్యములు మంచిన సోదరులచెప్పుచున్న క, దానిని హైందవ ముసల్మానులకు తురుష్కలతో సంబంధము కలుగ చేయుటకేసంఘము నేలకొల్పబడినదని దొరతనమువారి వాదము. మహమ్మదాలీ షాగారు కామ్రెకు, హమ్దార్డుకు ప్రతికలు నెలకొల్పి తుర్కీతో సానుభూతి నిజాపురు కైస్తవులపట్ల వ్యతిరేకము చూపుచు, హిందూ జేశమునందలి ముసల్మానులు చక్రవర్తిగారి పట్లను వారితో చేరి యుద్ధమున పనిచేయుచున్న ఇతర జేశములవారిపట్లను వ్యతిరేకము చూపుటకు పనిచేయుచున్నారని, మహమ్మదాలీగారిమీద నేరము మోపబడినది. మరియు “సోదరులు ఇతర వ్యతిరేకలు తుర్కీ జేశముపట్ల సానుభూతి జూపుచు వ్రాయబడిన పత్రికలలోని విషయములను హైదరాబాదునందు మహమ్మదాలీగారు ప్రకటించుచుండిరనియు” నేరము నాకోపించబడినది. “షాకతాలీగారు యుద్ధము ప్రారంభ మైన నాదిగా నయితియు కాబూరుసంఘపు కార్యదర్శిత్వము వరకుకొన నందునను, ఆసంఘము ప్రభుత్వమువారికి వ్యతిరేకముగా పనిచేయుచున్నందువలనను; సోదరులకు నిర్బంధవాసము ప్రారంభమైన తదనంతరము ప్రభుత్వోద్యోగులు మాటలాడిన విషయముల వలనను, వారికరిగియుండు మూర్ఖకాలేదనియు, కావున వారిని నిర్బంధ వాసమును రద్దుచేయుటకు దొరతనమువారు నిశ్చయించుకొనలేదనియు నందువ్రాయబడియున్నది.

సోదరుల పట్ల దొరతనమువారు మోపిననేరములకు రుజువుచేయుటకు దొరతనమువారి యొద్దగలదని సాక్ష్యమును సోదరులకు పంపబడెనందువలన సోదరుల కేసుముతోచక విచారణసంఘమువారు తమయొద్దపరచిచ్చు తదనంతరము తమమీద మోపబడిన నేరములలో కొంచమైనను నిజము లేదని వాదించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

విచారణ సంఘమువారు నవంబరు మొదటి రోజున సోదరులవద్దకు వచ్చెదరని తెలుపబడినది. కొంతకాలమునకు సంఘమువారు నవంబరు 16 వ తేదీనాటికి వచ్చరని తెలుపబడినది. గడువు పురల 19 వ తేదీనాటికి మార్చబడినది అయినను నవంబరు 21 వ తేదీనాడు, సోదరులు సంఘమువారికి చెప్పకొనవలసిన విషయములు పక్షముదినములలోపున తెలుపుకొనవలయుననియు, తదనంతరముగాని సంఘమువారు చిందర్వా గారు వచ్చుటకు మీలెదనియు తెలుపబడినది. ఈ విషయము సోదరులకు తెలియవచ్చిననాటికి సంఘమువారి గడువుకంద ఆరుదినములు గడచిపోయినవి.

సోదరులకు వ్యవధిపెట్టుక గానున్నను, వెంటనే వారు తాము సంఘమువారికి నివేదించవలసిన విషయములను సేకరింప బ్రారంభించిరి. పదుగురు మైసిఫులను నియోజించి, వారముదినములవరకు దొరతనమువారు తమ పట్ల నాకోపించిన నేరమునందు కొంచెమైనను నిజములేదని నిరూపించుటకు ఎన్నియో విషయములను వ్రాసిరి. మహమ్మదాలీగారు రాత్రింబగళ్లు నిద్రలేక పనిచేసినందున వారి ఆరోగ్యము చెడి చాల బాధపడిరి.

విచారణ సంఘమువారు డిశంబరు 5-వ తేదీనాడు సోదరులవద్దకు వచ్చిరి. షాకతాలీగారి 6-వ తేదీనాడు 8½ గంటలసేపును, 7-వ తేదీ నాడు మహమ్మదాలీగారి 7 గంటల కాలమును విచారణ చేసిరి.

సోదరులు 1918 - 14 సం॥ మధ్య డిల్లీగరమున ఇతర ముసల్మానులతో గూడ, ఇద్దరు నిదేశీయులను ఈజిప్టు జేశ్య యుడగు హాఫ్ జీవహానీ, బాద్షాదుకుండి వచ్చిన డిల్లీజే ఆవారలుదర్శించి మాటలాడినవిషయమున విచారణయందు చాల ప్రశ్నలు వచ్చినవి. కొంతకాలముక్రిందట సోదరులు తుర్కీవారి విజయమునకు గాను కోట్లకొలది ముసల్మానులతోగూడ అనుదినము అయిదుసార్లు చేయుచున్న ప్రార్థనల విషయము నందు కొన్ని ప్రశ్నలు వేయబడినవి.

ఈ ప్రార్థనల విషయమున పూర్వము అధికారులచే చాలఅధ్యంతరములు గలుగజేయబడినది. షాకతాలీగారు మసీదునందుగాని మరయిచ్చుటకు దైవప్రార్థనలు సజుపూడదని దొరతనమువారు బహిష్కరించిరి. మహమ్మదాలీగారికి సయితము ఈ నిర్బంధములు విధింపబడునని భయపెట్టబడినది. మతభర్తయులపట్ల అధికారులు జోక్యము పుచ్చుకొనుచున్నారని షాకతాలీగారు స్థానిక ప్రభుత్వము వారికి తెలిపిన తదనంతరము షాకతాలీగారిపై విధింపబడిన నిర్బంధములు తొలగింపబడినవి. మహమ్మదాలీగారి విషయమున చిన్ని అధికారులు చేయబడుతున్న తొందలను ప్రభుత్వమువారు విని మహమ్మదాలీయమతాచారములపట్ల ప్రభుత్వోద్యోగులు ఎవరును జోక్యము పుచ్చుకొనగూడదని యుత్తరపును పాలింపబడినది. సి. బి. డి. వారి అధికారులు సోదరుల వద్దకు గత సంతకరము వచ్చినపుడు సోదరులు మతాచారముల విషయములకు విరుద్ధముగా నడచుకొనజాల మని నుడిచియుండిరి.

ఇక మరలసంఘమువారికి విచారణవిషయము నాలోచించెదము. నిర్బంధ వాసము ప్రారంభమైన తదనంతరము సోదరులు ప్రభుత్వోద్యోగులతో మాటలాడిన విషయములను గురించి సంఘమువారి విచారణయందు చేర్చుట వచ్చినది.

ఉద్యోగులలో మొదట సంయుక్త పరకబాల పోలీసు ఇన్స్ పెక్టరు జనరలు డోగ్లను స్ట్రైటుగా రొకరు కాన్సురు మజీదు అల్లరులయందు ఈయనగా ప్రవర్తనమును గురించినని కామ్రేకునందు చాలా విమర్శింపబడుచుండినది. అందువలన ఈయనసోదరులపట్ల చాల జ్యేషము వహించియుండిరి. మహమ్మదాలీగారు 1915 సం॥ న రాంపురమునకు వెళ్లినపుడు ఆయన వెంట డోగ్లను స్ట్రైటుగారుసయితము నడచి రాంపురమునవారు గారితో మాటలాడి మహమ్మదాలీగారిని నిర్బంధముననుంచుటకు సర్వప్రయత్నములచేసి కృతార్థులైరి. సోదరులు లాండుదేకుకు నిర్బంధవాస సందర్భమున మార్చబడినపుడు ఈ యుద్యోగి వారిని కష్టపెట్టుటకు చేసిన కార్యములు అత్యున్నతములు. సోదరులవెంటనే ఆయనయు వెళ్లి తన అధికారమును చెలాయించ సాగెడు. బాన్సిలో ముగ్గురు ముసల్మాను సైనికులు యూరోపియను అధికారులను చంపుట ఈ సమయముననే తలపించినది. దొరగారు సోదరుల ఉపాహారముల నిచ్చు మిషను మీద తన సుకామునకు నాహ్వానించి, మాటల సందర్భమున బాన్సి అల్లరులను ప్రవేశపెట్టెను. అందు దొరగారు మహమ్మదాలీ మత కరులాకరు తుర్కీ ముల్తానుగారు మతయుద్ధము ప్రకటించిన తదనంతరము వారికి (ముల్తానుగారికి) వ్యతిరేకముగా పనిచేయుచున్నవారికి సహాయము చేయుట మహా దోషమని ప్రకటించిన విషయమును, సైనికులు యూరోపియనులను చంపినతదనంతరము సైనికులకు బలవత్తరములగు గాయములుతగిలి గురజించిన తదనంతరము మహమ్మదాలీయలందరు సైనికుల గోరిలిమీద పువ్వుముల నలంకరించి యెటుల భక్తిశ్రద్ధలను చూపినదియు దొరగారు వివరించిరి. దొరగారు ఈవిషయమున సోదరులు సానుభూతి చూపుచుండిరను వారినుండి తెలిసికొనుటకే ఈ పన్నాగ మంతయు పన్నిరని తరువాత తెలియవచ్చినది. (సకేమము)

చంచాగాజుగారు యుద్ధమునకు లక్ష రూప్యములు దానముగ నొసంగిరి.

సామాన్యసభ:-ఇండియా దొరతనమువారు రాజ్యాంగ సంస్కరణములతోడను యాధానంతర సమస్యలతోడను తొందరగనుండురు. ఇతర విషయములకు పరిష్కరించుటకు గాని ఆలోచించుటకు గాని ఆరణ్యములేను. కాన అధిక ప్రతిభను నకు సంబంధించిన తీర్మానములు తప్ప ఇతర తీర్మానములను ఈసభయందు ప్రవేశపెట్టరాదు. నెవ్రెంబరు ఆగస్టులో సహావేశముగ సభయందు తక్కిన తీర్మానము లన్నియు ప్రవేశపెట్టనగును.

B Narayanamurthy Pleader

సమకాలికాభిప్రాయములు

“పీపిలు” పత్రిక.

సంస్కరణ సభ విచారణ ముగిసినదిగాన, తత్సభా ఫలితములేవియో విచారించవలసియున్నది. ఫలితములు ద్వి విధములు. ఈ సభవలన ప్రజలయందును, ప్రజాదృక్పథము నందును మార్పు జనించినది. ఏలన, యాద్యోపమునందలి వివిధ భాగములనుండియు అనేకులు మనజాతీయ సమస్యలగుర్చి అన్వేష్యాభిప్రాయములను తెల్లడించుట కేక ప్రదేశమున నుపకూడినప్పుడు, వారందు గడించిన అనుభవజ్ఞానము వృద్ధా కాశాలయ. గత శుక్రవార, శనివారములలో పురమందిరమున నమాతే మైన ప్రతినిధుల చర్చవలన ఫలితమేమి? దేశజలలో నెందరు మనదేశాభ్యుదయమునకై కృషి సలుపు చుండినో, యెందరు తమ అభిప్రాయములను వ్యక్తీకరింప నిచ్చుకొని యుండినో యిందుములమున తెలియగలను. ప్రజలలో నిందు మూలమున నూతనోత్సాహమును, నూతన కార్య పూరితము అన్వేష్య సహకార భావమును, పట్టుదలయు నుత్పన్నమైనవి. ప్రజల దృఢనిశ్చయ మాననలైన యెడల తమ భావిదశ నిర్మాణము గావించుకొనుటకు తామే కర్తవ్యునియు, హృదయ పూర్వకము వాంఛించు నెడల తమకు నసాధ్యమైదియు లేదనియు, తమ వాంఛలను సర్వదా, యెడతెగక, దీక్షతో ప్రకటించు యెడల అవి సఫలమగుట నిశ్చయమనియు యిందు మూలమున ప్రజాజ్ఞుల మగుచున్నవి. ఎల్లవలన మార్పులును, పునర్నిర్మాణమును, పురోవృద్ధియు జరుగుచున్నవి. ప్రాతిపదికలు నామమాత్రము లగుచున్నది. ప్రాత్ర యంత్రములకు బహు యెల్లెడలను నూతన నాగరనూత్రములను వర్తింతురుచున్నవి. ఈ సభవలన నూతన యుగ భావములీ వ్యవస్థను పరివార్త ములై, మహాతరంగములతో విజృంభించుచున్న పరివర్తనమున కై యిచ్చటి ప్రజల నాత్మోపలబ్ధికై హెచ్చరించు చున్నవి. కావున నింతటినుండి దేశమందంతటను ఘనతరమగు రాజకీయోద్యమము వ్యాపించి, జాతీయ సౌధనిర్మాణము ప్రారంభ మగునని తలచుచున్నాము.

ఈ సభవారి కోరికల మీదనే ఫలితములు ఆధార పడియుండుననుటకు సందియములేదు. అంగ్ల దేశాభివృద్ధి, శ్రీకర్ణాటక గురునాథ తామియ దలంపుకొనిన విషయముల నిర్ణయించుటకు బూర్వము మన కోరికలను పరిశీలించుదురు. మన కార్యము మీదనే మనవిజయ మధారపడి యుండును. మనము కోరినదంతయు మనకు లభ్యము కాకపోవచ్చును. కాని మన సహజాభ్యుత్థము లీవిధముగ కాశ్వతముగనిలవి ప్రజల జ్ఞేయమునకును, సామ్రాజ్య జ్ఞేయమునకును యుపకరింపగలవు. మనకు లభించిన ప్రభోధమువలన మన పురోవృద్ధి కత్తికసర మగు కనీసపు కోర్కెలను తెలియబరచు దైర్యము మన కల వడిది. అనేక వర్తనములనుండి గావించుచుండిన ఆంధ్రోదాస ఫలితముగ నీదైర్యము భారతదేశమునందే మనకు కలిగినది. నింతరంగాంధ్రోదాస ఫలితముగ భారతీయుల కోరికలను మన్ని భాగ్యతాయంత ప్రభుత్వాకము కృతనిశ్చయ మానములమై యున్నయెడల మనకేల హస్తగతము గావించును? భారత దేశమున కుపయోగకరమైన విధానము సింహాశ్రయమున కేల యుపకరింపవచ్చును? ఇదివర కీ విషయమునే అనేక పర్యాయములు మేము వెలిపియుంటిమి. ఇప్పటికి ప్రజలెల్లరును ఈ విషయము నంగీకరించుట సంతోష ప్రదముగ నున్నది. ఆశయ ములు మున్నగువానియందు సామ్యముగల సింహాశ్రయమును భారతదేశ సంయత్రరాష్ట్రములలో జేర్చుటవలసరము.

* * * *

సహానందములు

అధికారియొక్కము లగు సంస్కరణసంఘములు రిమా క్యముగ కార్యనిర్వహణ మొనర్చుచుండుటకు గల కారణముల నింతవరకు అధికారులు తెలిపి యుండలేదు. మా బాంకిపూరు విశేషకు డీరహస్యమును కొంతవరకు బహిరంగపరచెనని చెప్ప నచ్చును. ప్రభుత్వ నియంత్రణను, అధికారులను ఇచ్చట సాక్ష్యము నొసంగుటకే, వీరి కార్యములు ప్రజాజ్ఞేయము పాటగావించగ సంరక్షించవలె నని యీరహస్యనిధాన మేర్పరుపబడినట్లు ఆతడు నడుపుచు న్నాడు. నీహయలో నీ సాక్షు లొకరిన వాజ్మూలము ప్రకటితము చేయ వీలు లేకటి ప్రితికూలభావ సమన్వితముగ నున్నది”ని తెలియు చున్నది. ఒక ఉదాహరణము : “శ్రీల ప్రసవించినప్పుడు పుట్టిడినది లలో అనేక ఛాందసకార్యము లొనర్చు భారతీ యులు స్వపరిపాలనమున కనర్హుల”ని కొందరు సాక్షులు తెలి

పిరట. ఈ సాక్షులను సాక్షు, సత్యానుగార్థ తీర్మాన గ ణించిరిని మా విశేషకు తెలుపుచున్నాడు. వీరి కా ను జరిగి కాగలేక మైనింగు అస్సాసియేషనుకు సంబంధించిన వాట్సును స్వీకృతగా అధ్యక్షునితో మొరలిదగా, తా నేమి యు జేయజాలననియు, ఈసాక్షి ముందు పంపిన విషయము కలన కీర్తనలు అక్షయములని చెప్ప వీలు లేవన్నదరియు అధ్యక్షులు క్రతుత్తర మొసరిరి.

భారతీయులకు స్వపరిపాలనము వలదని ఓట్లహాము నందు తెలిపియుండిరి. కాని వీరి ఆటలు సాక్షు, సత్యాను గార్థవద్ద పనికివచ్చినవి కావు. భామ్యును గారికి, ఎస్. సింహా గారికిని కొంచెము కలహము సంప్రాప్తించినను సింహా గారే విజయము గాంచిరి. ఈ పోరాధనము రహస్యముగ జరుగక పోయినయెడల ఈ విషయము లన్నియు బహిరంగములగుట నిశ్చయము. మహమ్మదీయతాదాయములకు హిందూమంత్ర నిర్వహించుటకు మీ రంగీకరించెదరా అని గౌ. నరూలు హస్తాను గారిని సంస్కరణసంఘసభ్యు లు నిరొక విరోధి యుడును ప్రశ్నించెను. “ఏమి? యసల్యాలయెడల హింస వులకు, విరోధియగుటకంటె నెక్కుడు సానుభూతియే యు న్నదని ఆతడు ప్రత్యుత్తర మొసంగెడు. హస్తాను ఇయ్యము గారికి సాక్ష్యము నిచ్చుటకు అధికారులచే వ్రాసుబడిన వైఖరి వీరికి రుచింపకుండుటచే వారు సాక్ష్యమునీ చు నివృత్తింపలేదు. నీహయ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము వారు నీహయదేశ ప్రజాప్రతినిధు లకు పరిపాలనాకాఖ్యలలో నొకవాడైన నెసంగవలె తెలుపు చున్నటుల మా విశేషకు వ్రాయుచున్నాడు. “అన్వేషకులకు సత్తిక.”

సంస్కరణముల సంఘము.

నాగపూరునుండి సంస్కరణసంఘమువాడు 16వ తేదీని కలకత్తాకు విచ్చేసిరి. ఇంట్ల చాలలోజులనుండి మధ్యపర గణాలనుండి సాక్ష్యమును కైకొనుచున్నాడు. ఇందులో దొర తనమతరపున గూడ సాక్షులుండిరి. స్థానిక ప్రభుత్వము వారు సమర్పించిన విధానమును ఈదొరతనము తరపున సాక్ష్యమిచ్చు వారు సమర్పించిరి. మధ్యపరగణాల విహారురాష్ట్రీకాంగ్రెసు సంఘప్రతినిధులుగూడ సాక్ష్యమిచ్చిరి. ఇతర తెగవారుగూడ కొంతమంది వచ్చిరి. మొదట నాల్గవినములు కలకత్తాలోనే యుండి అస్సాము సాక్షుల వాజ్మూలమును కైకొనిరి. అధికారప్రతినిధి, అస్సాము బర్మా లోయ ప్రతినిధులు హిందూ దేశము తేయాకు కాఖవారును, అస్సాము సంఘము వారును సిల్హటు ప్రజా సంఘము వారును సిల్హటు మహమ్మదీయ జమిందారుల సంఘము వారును అంజుమాత్ తాయిదు ఇస్లాము జోర్నలు మహిస్వాసంఘము వారుగూడ సాక్ష్యమునిచ్చిరి. నీహయక ప్రత్యేకముగా వ్యక్తు లుగూడ కొందరు సాక్ష్యమునిచ్చిరి. క్రీస్తును నెలవులగుటచే ఈ సంస్కరణ సంఘమువాడు విచారణకు ఆపుచేసిరి. మరల కలకత్తాలో జనవరి రెండవతేదీని విచారణ ప్రారంభమగును. ఇచ్చట వంగ రాష్ట్రీపుసాక్ష్యము కైకొనబడును. ఈ విచారణ పూర్తియైనపిదప మదరాసుకుబోయి ఆచట పరిమలుగొను కొని బొంబయికి వెదరు. ఫిల్లవరిలో డిల్లీకి చేరెదరు.

కల్లకు, అడ్డవీరుధ్య బట్టాలతోలగి పోయిన దనియు ప్రయాణికులను ఇంకొక బండిలో నెక్కించి పంపవలసికల్గిన దనియు పోదనూరు డిల్లీకిట్ల బ్రాఫీకు నూవలెంబుండెంటు తెలియజేసెను. రేపు మరల ఇతరవారి యధాప్రకారము పయనమునకు నీలుగ నుండునని అనుకోనుచున్నాడు.

దేశీయ మహాజనసభ.

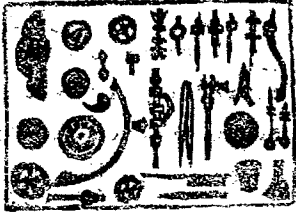
కార్యక్రమమును అలోచించుటకు 19-వ తేదీని కలకత్తాలో బహిరంగసభ జరిగినది. దేశీయమహాజనసభకు ఈసమ త్తరము చాలమంది పోవల వలెనని ఎం. బి. చక్రవర్తిగారు నడిపిరి. కర్మకారల ప్రతినిధులును, నేత్యగాండ్ర ప్రతినిధులును విశేషముగ సభకు వెడలునటుల ప్రయత్నములు జరుగుచు న్నవి. నిరంకుశ ప్రభుత్వమునండి మనకు ఎట్టి ప్రయోజనము కలుగజాలదని అధ్యక్షులు నడిపిరి. అంగ్లేయ పురుషులను, స్త్రీలకును మన న్యాయమును ఆశ్చర్యములను తెలియజేసిన వారు గ్రహించగలరు. వీరితో చెప్పుకప్పుకు నిష్కర్మగ తెలవకలయును. లండనులో ప్రత్యేక దేశీయమహాజనసభ జరుగుట ఆశ్చర్యమని అధ్యక్షులుగూడ తమసమృత్తిని జూపిరి. పోయితికే ఇయ్యది సాధ్యముగానిచో ఇంగ్లాండులో నున్న నియోజక కుటుంబములవారియొద్దకు తగినంత ప్రతినిధుల సంఖ్య

నైన బంధువులు నదిరి. లక్షలకొలది ప్రజలు సంతకముజేసి సార్వభౌమునికి విజ్ఞప్తినంపుట అవసరమని.

ప్రజులులగు కోరికయెరి మిగవాములు ప్రత్యేకదేశీయ మహాజన సభావిజ్ఞప్తులైరి. వారెత్తుడు డిల్లీ సమావేశమునకు రానుద్యుక్తులై యుండుటకేసి వారు నిఘాతకము కల్పించ దలచుకొన్న యత్నములు భగ్నమగునటులు మనము గూడ నెక్కుమంది దేశీయమహాజనసభకు బోయి బొంబయి ప్రత్యేక దేశీయమహాజనసభ యొక్క కార్యము విఫలము గావించు జేయుట మనధగ్గయని వివేకవంధనము గారు నడిపిరి.

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAFROSH
WATCH & Co.,
Dealers in Watches
Materials Tools,
BHENDI BAZAAR,
Post No. 9,
BOMBAY.

(821) ఉత్తరములు అంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ ఆపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగ దృష్టి, వాస్తవానురము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్ర కాత్రము, భూత వైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చిట్ల సేక అమామలు, విడితెలికోదరిద్యము గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయ చేయుట, మునిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేర ముట లాడించుట, భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన ఆత్మశుద్ధియుగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాను. దీనివెల 4 రూ॥లు పి. ఆర్. జనార్దనం వాయును, ఒంగోలు. (గుంటూరుజిల్లా)

ఒరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ

బీమాకంపెనీ లిమిటెడ్
సం॥ 1874 స్థాపితము. హెడ్డాఫీసు, బొంబాయి

నిలవసాము ₹.70,00,000 రూపాయలు

ఇంతవర కిచ్చివేసినది 5 కోట్ల

రూపాయలు.

ఈ ఒరియంటల్ కంపెనీలో చేయుబడ్డెడు, ఎంహౌవమెంటు భీమాకన్న సురక్షితముగు పెట్టుబడి వేరొకటి యుండదు. అందువలన పాలిసిదారునకు వృద్ధాప్యదశయందు సమ్మక మగు ఆదాయమును సమకూర్చుటయే, గాక పాలిసిదారునికి అకాల మరణ మగునేని ఆతని కుటుంబమునకు జీవనో పాధియు కలుగును. స్థిరమగు ఆదాయములు లేని వారలకును పెద్ద కుటుంబములకును ఇది చాల సౌకర్యముగు మార్గము. (672)

Applications are invited from respectable gentlemen in Telugu Districts to act as Representatives for the Company. Good opportunity for employees in Mercantile offices to augment their income by devoting their spare time to our work.

Apply to:—
P. V. Subramonier, Ag. Branch Secretary,
Oriental Assurance Buildings,
Post Box No. 8, Madras.

Towards Peace.

(Reuter's Agency)

Great Britain

Our Second Aerial Visitor. Arrives at Rome.

LONDON, December 19.
The aeroplane conveying General MacEwen to India has arrived at Rome.

The Second Aerial Flight. The Machine Described.

LONDON, December 16.
PARIS.—The aeroplane which started from Ipswich for India on December 13th, left Le Bourget aerodrome near Paris on the morning of 15th December for Miramas aerodrome near Marseilles 450 miles from Paris. The aeroplane which was originally intended to bomb Berlin measures 127 feet from wingtip to wingtip and weighs with fuel and passengers 27,000 pounds. It is equipped with four Rolls-Royce Eagle engines and has a speed of a hundred miles an hour. It is named H. M. A. "Carthusian" and is piloted by an old Carthusian, Major M. S. MacLaren and Captain Halley both experienced war fighters. The object of the journey is to facilitate the progress of General MacEwen who is bound for the Air-Force in the East.

Postal Air Service from Britain to India.

Lord Montagu's Views.

LONDON, December 16.
Lord Montagu of Beaulieu in a letter to the "Times" states that he has not been entrusted with any official mission to India regarding aviation but has been studying air routes to the East and possible internal air routes to India for some time. He has always considered that the development of an Imperial air service to Egypt, India and Africa for mails and passengers would be the first practical long distance service to be established. In a few months it should be possible to start the first regular long-distance aerial Postal Service from London to India. He hopes that the Air Ministry will convert without delay their large bombers into postal and passenger-carrying machines for State service and also allow private firms to construct any types they like for long-distance weight-carrying and to work some services commercially.

THE GENERAL ELECTION. Polling at the Oxford University.

LONDON, December 17.
Polling for the Oxford University's two seats resulted in the election of Lord Hugh Cecil (2772) and Mr. Prothero (2546). Both successful candidates are Coalition Unionists. Professor Gilbert Murray (Liberal) secured 812 votes, and Mr. Furnias (Labour) 351 votes.

India's Peace Delegates. Arrival in London.

LONDON, December 15.
The Maharaja of Bikanir and Sir S. P. Sinha arrived in London yesterday. They were met by Sir Dunlop-Smith, representing Mr. Montagu, Sir Charles Bayley, Mr. B. N. Basu, Lt-Col. Sir Herbert Cox, and Messrs. M. C. Seton, J. E. Shuckburgh, C. H. Kisch, N. C. Sen of the India Office. Sir E. and Lady MacLagan and Mr. A. Hamilton Grant arrived by the same train. The Maharaja of Bikanir and Sir S. P. Sinha are staying at the Ritz Hotel.

Sir Douglas Haig in England. Visit of a Private Nature.

LONDON, December 18.
In view of a renewed attempt to create an estrangement between the military and civilian authorities, it is officially stated that Sir Douglas Haig did not attend the Inter-allied Conference in London in December with Marshal Foch and M. Clemenceau, owing to the fact that the King was then visiting the Army. Sir Douglas Haig's present visit is private, but the Government, as soon as it was advised, immediately organised a public reception and the Prime Minister altered his plans with reference to the Conference in Paris in order to attend the reception. Regarding the suggestion that there ought to have been a vote of thanks to the Army, it was felt that the King's address before prorogation expressed the nation's gratitude to the fighting services in a formal and admirable manner and that the proper occasion for the Parliament's thanks was when the New Parliament assembled.

Metal Prohibitions Suspended.

LONDON, December 17.
The Minister of Munitions has suspended various orders prohibiting dealings in and use in manufacture of copper, spelter, lead, tin and chrome ore.

Sir Eric Geddes' New Work.

LONDON, December 19.
Sir Eric Geddes has been appointed to co-ordinate various Government Departments regarding demobilisation.

Silver for India.

LONDON, December 17.
Three Million dollars of silver bullion have been shipped to Calcutta.

France

Peace Conference.

LONDON, December 17.
BRUSSELS.—It is not anticipated that the Peace Conference will assemble before January 15th. Permanent commissions in connection with the Peace Conference will sit here.

Germany

Congress of German Soviets. A Stormy Scene.

LONDON, December 17.
COPENHAGEN.—Stormy scenes were witnessed at the Imperial Congress of Soviets. Herr Liebknecht declared that Germany was at present a Capitalistic Republic. He urged the extension of the hand of brotherhood to their Russian Bolshevik brethren. Cheers and protests were followed by an uproar. The Chairman was shouted down. Members shouted abuse and threats at each other.

The National Assembly. Trend of Elections.

LONDON, December 17.
COPENHAGEN.—The National Assembly elections for Anseault (Mecklenburg) show narrow Socialist majorities over Non-Socialists.

Dr. Solf Still in Office. Independent Socialists Join Majority Socialists.

LONDON, December 17.
A message from Berlin states that at the Soviet Congress Herr Dittman announced that Dr. Solf had resigned but that Government had requested him to continue in office until the appointment of a successor. Independent Socialists have now decided to support the elections to the National Assembly. This is a great defeat for the adherents of the Spartacus Group.

General

Opium Production in China. An-Anglo Chinese Paper's Report.

LONDON, December 17.
SHANGHAI.—The "North China Daily News" states that reliable reports show that considerable cultivation of and traffic in opium are being carried on unchecked officially. Some officials are openly allowing traffic for the sake of revenue. The Paper adds that the Chinese Government's decision to burn the remaining stocks of Indian opium which are trifling, compared to the native grown is a mere sham.

The Portuguese Cabinet.

LONDON, December 17.
LISBON.—The Portuguese Cabinet has resigned. The country is quiet.

Peace Celebrations.

LONDON, December 17.
MELBOURNE.—It has been decided that Peace celebrations in the Commonwealth will include three public holidays. The Imperial Government is being asked to arrange that a fleet consisting of the British, Allied and captured warships should visit Australia and participate in the celebrations.

Proportional Representation.

LONDON, December 17.
A message from Sydney states that the Proportional Representation Bill for the next State elections has been passed by both Houses.

Turks' Fortifications Outside Smyrna. Bombardment by the Allied Fleets.

LONDON, December 17.
According to Constantinople advices the position in Smyrna is that the Turks who have been supplied with arms by the Young Turks' Committee, have fortified themselves outside the town and the Allied fleets are bombarding these fortifications. There is a strong movement among the Greeks of the Black Sea in favour of the establishment of a Republic of Pontus with Trebizond as its capital.

Hotels in Wellington. To be Closed at Six.

LONDON, December 17.
WELLINGTON.—(New Zealand).—The House of Representatives has decided by a majority of one to make permanent the six o'clock closing of hotels.

New Serbian Ministry Formed.

LONDON, December 17.
BELGRADE.—The First Ministry of Slovenes, Croats and Serbians, representing all parties has been formed under the Premiership of M. Pashitch.

America

Rubber Imports.

LONDON, December 17.
NEW YORK.—The War Service Committee of rubber industry states that all restrictions on importation of crude rubber were withdrawn on 14th December. Rubber will be consigned to the Association as heretofore and the usual guarantee will be required but maximum prices and allocation features are entirely eliminated.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Delhi

Government of India too Deeply Engaged.

With the Reforms and post War Business. Resolutions cannot be Allowed In the Coming Delhi Sessions.

DELHI, December 21.
In view of the rush of business in connection with reforms and also the urgency of important post war problems arising out of the armistice, the work of the coming session of the Imperial Legislative Council will have to be much restricted and it is now announced that it will not be possible to assign time for the consideration of resolutions other than budget resolutions until the autumn session in Simla.

Amongst further war gift is one lakh from the Raja of Chamba.

The All-India Medical Conference.

DELHI, December 20.
The All India Medical Conference will meet in Delhi on the morning of the 26th December. Sir Nilratan Sircar will preside. Dr. J. K. Sen is the Chairman of the Reception Committee and Drs. I. T. Mitra and B. Dyal, Secretaries. We invite all medical men to attend as delegates and regret that owing to short notice, personal invitation and detailed instructions were not possible.

Calcutta

THE DELHI CONGRESS. Go to Delhi in Large Numbers.

CALCUTTA, December 20.
Presiding yesterday at a public meeting to consider the Congress programme, M. B. Chakravarti said they should go to Delhi in large numbers. Efforts are being made to secure the attendance of representatives of cultivators and artisans in Bengal.

The Chairman said they had nothing to expect from the bureaucracy and they would have to appeal to English men and women who admire a frank demand and that with a certain degree of bluntness. He supported the holding of a special Congress in London, and if that be not possible, to send a large number of delegates to approach electorates all over England. He also supported the suggestion of sending a petition to His Majesty the King signed by millions of people.

Mr. Bipin Chandra Pal said that in view of the fact that prominent moderates who seceded from the Congress were likely to attend the Delhi Congress, it was the duty of people belonging to his school or other to muster strong at the Congress to defeat any attempt that might be made to undo the work done by the Bombay Special Congress.

The Indian Association. A Committee Meeting.

CALCUTTA, December 20.
A meeting of the Committee of the Indian Association was held last evening, Sir Devaprasad Sarbadhikari presiding, when the question of attendance at the Delhi Congress and the election of delegates thereto was considered. Mr. N. K. Bose moved that the meeting do proceed to elect delegates. The motion was put to the vote, seven voting for and seven against it, and the motion was declared lost by the casting vote of the Chairman. This year no delegates will be elected by the Indian Association of Calcutta.

H. E. the Viceroy's Shooting Trip.

CALCUTTA, December 20.
His Excellency the Viceroy left Calcutta yesterday afternoon by special train from Sealdah on a shooting excursion to Cooch Behar, where His Excellency will stay until the 23rd as guest of the Maharaja.

The Late Dr. R. G. Ker.

CALCUTTA, December 20.
The death took place yesterday of Dr. R. G. Ker, Physician of Calcutta from influenza. After completing his education in England the deceased came to Calcutta and commanded an extensive practice. He was the author of several medical books in the vernacular and founder of the Belgachia Medical College.

The Reforms Committee. Sittings Suspended for Christmas Recess.

CALCUTTA, December 20.
The Reforms Committee arrived in Calcutta on the 16th December from Nagpur where they had been sitting for several days taking evidence from the Central Provinces including Government witnesses in support of the schemes submitted by the local administration, representatives of the Central Provinces and Behar Provincial Congress Committees, the Central Provinces and Behar Graduates Association, the Depressed Classes of India Association, and the Central Provinces and Behar Mining Association and a number of other individual witnesses representing various interests. They spent their first four days in Calcutta hearing witnesses from Assam, the principal being the official representative, the representatives of the Assam and Surma Valley, branches of the Indian Tea Association, the Assam Association, the People's Association of Sylhet, the Mohamedan Zamindars Association of Sylhet,

the Anjuman-Tayid-Islam Jorhat and Mahishya Committee besides other individual witnesses. They have now suspended their sittings for the Christmas recess. The sittings will be resumed in Calcutta on the 2nd January for the consideration of evidence from Bengal. On the termination of this portion of their enquiry the Committees will visit Madras and then Bombay, returning to Delhi at the beginning of February next.

Bombay

MR. PATEL'S BILL MEETING IN POONA.

Oppositionists Hiss Down Reformers. Meeting Ends in a Fiasco.

POONA, December 20. A meeting convened by over 40 prominent citizens of Poona belonging to all castes was held this afternoon in Kirtloskar Theatre to accord support to the principle in Mr. Patel's Hindu Inter-caste Marriage Bill. It was designedly confined to those who were in favour of the Bill. However it became apparent long before the time of the meeting that the oppositionists had rushed in and occupied nearly the whole theatre. Two days before handbills were circulated broadcast by the oppositionists caricaturing the effect of inter-caste marriages and appealing to Mr. Tilak's authority in opposition to the Bill. The arrival of the conveners of the meeting like the Hon'ble Mr. Paranjpye and Mr. N.C. Kelkar was greeted with continued hisses and it became impossible even to begin the proceedings. Thereupon the meeting was declared dissolved. The plan of the oppositionists was to hold their own meeting at the very place but as that was not allowed they adjourned to Mr. Tilak's house to hold the meeting. There were cries of "Triumph of Democracy, fall of Sycophancy" outside the theatre.

A Game at Which Two Could Play.

LATER:—It is understood that the meeting of the opponents of Mr. Patel's Bill which was adjourned to Mr. Tilak's house also ended in a fiasco. Mr. Shivram Mahadeo Paranjpye when he began to speak was received with a chorus of reprobation at the hands of non-Brahmans who claimed a right to speak as the meeting was not confined to the oppositionists. Mr. Khadilkar and other orthodox leaders were hooted. Mr. Tilak's house became a scene of wild confusion and those who attended the meeting with a view to support the Bill were roughly handled.

The Finance Minister in Bombay. Discussion with the Indian Merchants' Chamber.

The Excess Profits Tax.

Bombay, December 20. The Indian Merchants Chamber met Sir James Meston on Wednesday the 18th instant. Mr. Chunilal Mehta, President of the Chamber, in the course of his speech said:—The topic which at present engrossed the attention of commercial circles, both Indian and European, was the excess profits tax. There was a consensus of opinion in the whole country that the Bill should be dropped. It was clear that not only they had been spared from one and a quarter years of war but army expenses as estimated by Sir William Meyer would be on a much smaller scale and demobilisation expenses also would be proportionately reduced. It also appeared that the feeling in England was that enemy countries should be made to pay sufficient indemnities and it was likely that India would come in for a proportionate share. It is also doubtful whether the tax was likely to bring in considerable revenue. Therefore the Chamber ventured to suggest that the Bill should be dropped. Mr. Mehta further said that while welcoming the nomination of Sir Satyendra Sinha and the Maharaja of Bikaner to represent India at peace conference the Chamber must point out the necessity of having a representative to safeguard the interests of Indian trade and industries. Attention was also drawn to the continued prohibition of export of pearls and it was suggested that now that war was over this restriction was not necessary. Before concluding Mr. Mehta said:—I should like to refer to one small point in connection with the investment of paper currency reserve. The Indian public opinion would be gratified if the discretion of the Government of India in respect of additional fourteen crores fiduciary issue of notes is exercised for holding rupee paper in this country rather than gold securities in the United Kingdom. This will give the much needed fill to the Indian Government securities and will satisfy Indian sentiment.

Sir James Meston's Reply.

The Hon'ble Sir James Meston in reply while thanking the Chamber welcomed such opportunities to learn commercial opinion. He wished that his visit were under more auspicious circumstances. The question at present was whether this was or was not the proper time for the imposition of the excess profits duty. He recognised the opposition to the Bill, but said that responsibility for this measure was not his. His department would shortly be in a position to furnish information as desired by the committee. He asked the committee if they had any alternative to suggest in the place of Excess Profits Tax.

In reply to this the Chairman remarked that the committee had not considered this point but that a loan might perhaps serve this purpose.

Sir James found the different points raised by the committee reasonable and promised to give them his consideration if the Bill was proceeded with. With regard to the representation of the Indian Commercial community at the Peace Conference he observed that he would place this suggestion before the Government of India. The Government of India would always endeavour to be a national government with regard to the development of industries. Regarding financial assistance to local bodies he promised that any assistance required for Provincial Governments would be given. Regarding the prohibition of export of pearls he said that the Government would soon consult the commercial community as to the extent to which Government control, re the export of different commodities should be withdrawn. Regarding the suggestion of the committee that the proposed additional investment in securities be preferably in the Indian Government securities he remarked that if an equal degree of security could be obtained this course was preferable. After some further discussion the meeting dispersed.

Burma

Fire on the "Tennasserim." Ammunition on Board Safely Thrown into Water.

RANGOON, December 20. The ammunition on board the Henderson Liner "Tennasserim" was safely thrown overboard yesterday, but although this risk has been avoided it is feared that the ship is irretrievably damaged. The fire is still burning. The removal of the ammunition was a ticklish job. The cases were already hot when they were reached and explosions continually shook them making the work dangerously urgent.

The Rice Market.

The rice market is slightly higher the stoppage of Java, Japan and China shipments being balanced by the opening of Calcutta and Bombay shipments. There is little tonnage available for Colombo where rice is needed badly. Prices are December ready Rs.352-8-0, others Rs.348, January Rs.317-8-0, three months Rs.325, April Rs.329.

Rangoon, December 20.

Five Burmans who had been interned under the Defence of India Act have arrived in Rangoon from Akyab and have proceeded to their homes.

The Burma Chamber of Commerce have called attention of the Government and Customs authority to articles imported from Japan in boxes marked "Made in Germany" and have protested against their being admitted stating that if made in Japan the said description is false while if made in Germany they should be prohibited.

United Provinces

Durbar at U. P. Government House.

War Service Rewards.

Lucknow, December 20. At a durbar at the Government House yesterday, gold watches were presented, among others, to Sheikh Habibullah, a taluqdar of Saidampur and Mr. Botting, Executive Officer, Lucknow, and awards of Honour to Lieutenant the Hon'ble Sheikh Shahid Hussain and Rai Bahadur Kunwar Bahadur Shah. At the close the Chief Secretary announced that Tiwari Bulbadar Prasad had been awarded a Seal in the durbar by the Lieutenant-Governor in recognition of his services during the war.

Latest Telegrams.

(Un-corrected.)

Imperial Council Business.

Letter to Non-official Honourables.

DELHI, December 20. The following circular letter over the signature of the Secretary to the Government of India, Legislative Department has been received by a non-official additional member of the Imperial Legislative Council:—I am directed to address you with regard to the proposed business for the coming session of the Imperial Legislative Council. Under Rule 23 (1) of the rules regarding discussion of matters of public interest the President may assign such time as with due regard to public interests he may consider reasonable for the discussion of the resolution. The consideration of the reforms scheme alone is occupying and must occupy for the first three months of the year a very large portion of the time of nearly all departments of the Government of India. Apart from this important post war problems have arisen on the signing of the armistice upon which the Government of India are in almost daily communications with the Secretary of State. These pre-occupations of the Government of India make it impossible for the members immediately responsible and officers of the department to devote of resolutions which the Hon'ble Members may desire to move for consideration. His Excellency has therefore with great reluctance been forced to the conclusion that the public interests necessitate the greatest possible restriction of the business of the Legislative Council during the coming session and he has therefore decided that no time be assigned for the consideration of resolutions during the coming session. He hopes to be in a position to assign a certain amount of time during the next autumn session in Simla and I am to express that this early intimation of His Excellency's intention will minimise any inconvenience which the Hon'ble Members may experience. This circular does not apply to budget resolutions and a further communication will be made in due course in regard to Legislative business.

Conference Sanitary Exports.

DELHI, December 21. The conference of Sanitary and Bacteriological experts opened this morning at Delhi. The Hon'ble Mr. Sharp was in the chair and the Hon'ble Sir Sankaran Nair was present for a portion of the time. There were present the Hon'ble Major General Edwards, Major Norman White, Major Harvey, Lt. Col. Liston, Lt. Col. Hutchison Lt. Col. Sir Leonard Rogers, Dr. Turkhed, Dr. Benetlay, Major Grieg Dr. Lancaster, Lt. Col. Nasedham, Mr. J. M. Mitra Major general Edwards in an opening address sketched the present organisation of the Sanitary and bacteriological Department and the Indian Research Fund Association. He called attention to various views which have been expressed against the amalgamation of the two services and suggested various points for consideration. He emphasised the necessity of expanding public health and research work. He suggested two separate departments, their coordination to be secured by a public health board. He emphasised the objection of divorcing prevention from clinical research, and drew attention to the fact that individual workers are now replaced by team work. The conference then discussed the desirability of maintaining a body of research workers under the Control of the Imperial Government, the constitution and duties of an Imperial Health Board, of similar boards in the different provinces, the future of the Scientific Advisory Board and the creation of a post of Director of Research, whose function

would be to coordinate research work throughout India and prevent overlapping. The functions of the Board should be mainly advisory. As regards the Central Research Institute its retention in its present location was suggested as supplementary to a new and larger Institute which should be situated within easy reach of clinical material preferably at Delhi. This should be the head of the Imperial Research Library and Bureau of Information. Recruit to the major posts of research workers should be where possible in India. The permanent Committee of the Royal Society might be asked to provide recruits when they could not be found in India or to arbitrate should differences of opinion arise between the Government and the Advisory Board.

The Handley-Page Aeroplane.

CALCUTTA, December 21.

It is understood that a large Handley-page aeroplane which left Ipswich on the 15th instant for Delhi in seven stages will not pay a visit to Calcutta. As is evident from the mishap caused in landing to the machine that is now here, space for taxing that, race course polo ground affords is not large enough for bigger aeroplanes and unless a suitable landing stage could be arranged for outside Calcutta, it is impossible for Major Macewan to include this city in his trip. For comfortable landing an even surface of about five hundred yards square without trees or ditches or other such obstruction is wanted. Presumably at Rangoon a site will be sought outside Calcutta. The machine that is with us at present is now under repair at least so far as the damaged plans is concerned. The plane has been taken off and placed in the hand of military carpenters from the fort.

A New English daily for Allahabad.

ALLAHABAD, December 19.

A new English daily newspaper will make its first appearance in Allahabad on the 5th February 1919. It will be called the "Independent" and will be owned by a private registered company under name of "Nationalist Journals Limited"; with Hon'ble Pandit Motilal Nehru Hon'ble Syed Wazir Husau, Raja Brithurpal Singh, Syed Haider Mahomedi and Lal Manamohan Das as directors. The Editor will be Mr. Syed Hussain of the "Bombay Chronicle". It is announced that the paper will be a nationalist organ supporting the Indian National Congress and will advocate self-determination and Home Rule or India.

The annual meeting of the Press Association of India will be held at Delhi on the Congress ground on Wednesday next, the 25th instant.

Claptrap of Protectional Politician.

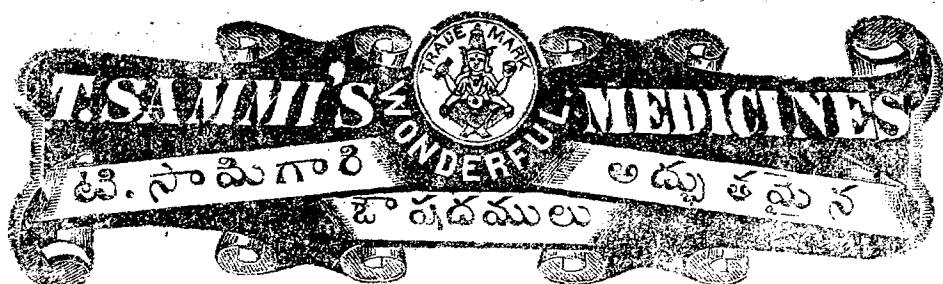
Rangoon, December 20.

Speaking at a Durbar at Mandalay, the Hon'ble Lt. Col. Aplin, Commissioner, alluded to the forthcoming reforms and said that it was for the leaders of the people to check and discourage that hasty and ill-considered attempts to reach the goal of self government to quicken sure and steady progress. We should be aimed at was to start with the foundations and not with the roof to lead the people to take an interest in village and towns in affairs, press forward education and create healthy public opinion. Do not let the people be led away by the claptrap of the professional politician. Let it be Burma for the Burmans by all means, but let the Burmans fit themselves for high office before they attempt to hold it. He paid a high tribute to the military police who had done so well at the front and the civil police who though depleted in numbers and often unfairly criticised had kept all serious crimes within limits during the war.

సంఘాతజ్ఞా చేపల్లితాలూకా నిజాంపట్నం గ్రామములో పాపించిన వాడే నికేతన గ్రంథాలయముమొక్క ద్వితీయ వార్షిక మహోత్సవము గుంటూరు టవున్ ప్రాంతముల ను స్పృశింపజేయున ఆరధనాకరిమనే కాశీకృష్ణాచార్యుల వారి ఆధిపత్యమున జనవరి నెల 2-3-4 తేదీలను ఆంధ్రగ్రంథాలయమునందు జరుపబడును.

రాజ్యపు కనివారము అనఁగా 21 తేదీని రథనాథ రెండు రోజులను సాయంకాలము 4 గంటలకు అంజనా నుఇల్లా మియహాజలో గుంటూరుటౌన్ ప్రాంతములను ప్రధానో పాధ్యాయులుగ నుండిన ఎన్. ఎస్. వేంకటరామయ్యర్ ఎం. ఏ. ఎల్.టి. గారికి వారి పూర్వవిద్యార్థులచే వీడ్కోలు పు పత్రము ఇయ్యబడును.

ఒక విశేషము డిల్లు వాయువు వ్యాదు: 12 తేదీ గురువారము సాయంకాలము 5 గంటలకు గంజాముజిల్లా నరసన్న పేటలో స్థాపించబడిన బోర్డు గర్బ్ న్యూలలో విద్య నధ్య సించు బాలికామణులకు బహుమతుల సొంసుటకుగాను బోర్డు మిడిల్ స్కూలు భరణమున కాళ్లపూరి జానకిరావునకు తుల వి.ఏ.గా యాధ్యక్షిత్వక్రింద నొక సభజనన బడినది. బాలికలచే పలువిధములగు కోలాటములు, మున్నగునిత ల ప్రదర్శింపబడినవి. అందు బాలికల చే ప్రదర్శింపబడిననక్రమ చరిత్రాంధ్ర నాటకము సభవారల మనంబుల నానంద సాగరం బున మునుగునట్లు చేయబడినది. ఒక బాలిక శ్రీవిద్యావ్యాస బాలికల కందరకును బహుమతులను మిఠాయిలను యొసంగిరి. స్కూలుపై బ్రదినిమిత్తము, పాట్యూరు పీఠభద్రస్వామిగారు ఆయదురూప్యములను బులునువేంకటనారాయణ పంతులు గారు అబలూసచ్చుకొరక్కమల మూకు సంపుటములను యొసంగెదమని వాక్కుచ్చిరి.

మూ అప్రమథములయొక్క గుణాతిశయములకు మెచ్చి యెగ్గిబిడక కమిటిదార్లవల్ల బంగారు పతకమున్ను, వెండిపతకములున్ను బహుమానములుగా నొసగబడి వున్నవి. (1117)

హిందూ తైలము:—నడుమునొప్పి, నడుముజెలుకులు కీళ్లనాయువు, పక్కనొప్పి, కాళ్లు చేతులు పట్టు, పొన్ను వాయువు, తలనొప్పి, యింకా యితరవాయువు నొప్పులు, అతి కీఘ్రముగా స్వస్థమగును.

దీని వెల 0-8-0. పెద్దదన్ని 2-8-0

హిందుకసాయము:—కడుపునొప్పి, కడుపులో పేగులుకూయుట, అశిష్టము, ఓకిలింపు, భేది, వాంతిభేది, శిశు భేది రక్తభేది, నోటిపుండు, పండ్లనొప్పి, ఎన్ని, తేలుకుట్టడం, జలుబు, స్త్రీలకు బుతుకాలములయందు కలిగెడు కడుపు నొప్పి మొదలయినవిన్ని యింకా కడుపులో కలిగే యే విధ మయిన నొప్పులన్ను అతి కీఘ్రముగా స్వస్థమగును.

దీని వెల ౫. 0-10-0, 1-2-0, 2-0-0.

జ్వరనివర్తి:—సాధారణమైన దినాలపేరట నుం డెడి జ్వరములును, చలిజ్వరములు అడవి కొండ జ్వరములు, పీల్చెజ్వరములు, యింకా పలువిధములైన జ్వరములును బహు త్వరగా నివర్తిమగును. దీని వెల ౫. 0-8-0, 0-15-0.

టి. సామి అద్భుత ఔషధశాల, 92, అణ్ణాపిల్లపేట, సామాకామపేట, చెన్నపట్టణము.

జ్వర హరి

దీనియొక్క నామధేయము తెలుపురీతియే జ్వర మును హరించుట కిది సాటిలేనిదను. మలేరియా (విష వా) ముజ్వరములను, వికేచి విడిచి వచ్చు జ్వరముల కును యెత్తినది. కొన్ని నా వుచ్చుకొనుటవల్ల కలుగు చెబ్బరలు జ్వరహరివల్ల కలుగవు. కాబట్టి దీనిని నిచ్చయ ముగ జ్వరముందు సమయమందును యీ ఔషధము వుచ్చుకొనిన యేలాటి చెబ్బర జ్వరమైనను బాత్రిగా నిలిచిపోవును.

ఈ ఔషధమును గూర్చి వ్రాసిన అనేకులలో నొకరి యొక్క ఉత్తరము:—

నకిలు (అటార్ని-అట్-లా) షాంరావ్ షాండు రంగ్ గారు వ్రాసిరి:— మియొక్క జ్వరహరి జ్వర ములను కుదుర్చుటయందు అమోఘమైన ఔషధ మని మిక్కిలి సంతోష పూర్వకముగా తెలిపించెదను. వర్షా కాల మారంభమందు సాల్ నెట్టిలో నుండు నా గ్రామ ములలో కూలీలకు అంటుజ్వరము వ్యాపించి పీడించు చుండగా, పోని వారియొక్క జ్వరహరినికొని జ్వర పీడితులకు ఉచితముగా నివ్వబడి స్వల్పకాలములోనే వీరందరు స్వస్థత చెందిరి.

ఇప్పుడే ఒకసీసాను కొనుచును.

(ప్రతి ఔషధపావులలోను వర్తకుల వద్దను దొరకును సీసాఒకటికి వెల అ. 8, రు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11.

మీకు ఈ ఔషధం దొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగాయీ క్రింది చిటానునకు వ్రాయుము.

=====

హెక్టర్ గేట్ ఇండియన్ రెమిడిస్ కంపెని,

ట్రక్కే, వాడూ అందు కంపెని, ఏజెంట్లు, 15, అరమనకార వీధి, మదరాసు.

(1122)

Agents: Oakley, Bowden & Company,

15, Armenian Street, MADRAS.

సిరాబిల్లు

సిల్కలో నేసిన వెంటనే కరిగిపోవును. మిక్కిలి ప్రకాశమానముగ నుండును. కాగితముల బిగిసిపోదు ఒకబిల్ల ఒకబుడి సిరాయగును. అనద్యకమును సిరికగముగల నల్లటి సిరాబిల్లు 144 టికి వెల 1-2-0. ప్రకాశమానమైనట్టియు సిరికగముగల నల్లటి సిరాబిల్లు 144 టికి ధర 2-12-0 ఎట్లటి సిరాబిల్లు 144-౫ 1-6-0 పచ్చని సిరామాత్రము 144 టికి 1-4-0 పెద్ద మొత్తముగ కొనువారలకు మంచి యి నామాయబడును (1278)

BENGAL INK FACTORY.
24. Tarak Chatterji Lane, Calcutta.

మంచి బూబ్బాకు సిరా. (1261)

అన్ని సిరాలకంటె ప్రశస్తతమైనది, మిక్కిలి చాతైనది. అందరివేతన మిక్కిలికొని యాడబడినది. ఒకమాత్ర ఒక బుడ్డివింద సిరా యగును. 144 మాత్రము ఒక యాపాయి. 7 గ్రోములు ౫ల వెట్టె 1-కి వెల రు 6—10—0 య. ఎట్ట, పసుపు పచ్చని సిరాలు గ్రోసు 1-కి రు 1—4—0 య. ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు ఇంగ్లీషుభాషలో నుండవలయును.

The Manager, Swarnamayi Ink Store,
5, College Square, (W) Calcutta.

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

బరహంపురము రేటుపేయరుల అసోసియేషను:—
“అన్నెపు పరసురావు పాత్రోగారి సంఘాధ్యక్షతక్రింద, పురపాలనను మొత్తముమై ప్రజాసౌకర్యముగా నుండలేదని ఈ సంఘమువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈ తీర్మానము హెచ్చుచుండితే ఆమోదింపబడినది. ప్రతిపూయర ఇద్దరు మాత్రమే.

ఆకస్మిక భరణము:— చెంగల్పట్టు జిల్లా పాన్సేరి తాలూకా సత్తివేడు జిరిజక్ గో చేరిన కోమనగము గ్రామమునకు ఉత్తరవాటి వేంకటసుబ్బయ్యగారు పక్షవాయువు చేరి దినములు బాధపడి కడచిన నకుబరు వెల 25-౫ తేదీ సోమవారమురాత్రి కాలముచేసినారు. వీరు యెట్లుప్రక్క గ్రామాదులలో చాల పనులపడి ౫ల గాన, చాలచుండికి కావలసినవారు.

ఈవెల 14, 15 తేదీలందు ఆకాపురాంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజ ప్రభు వార్షికోత్సవము ప్రకృతిపుర వాస్తవ్యులు ఉత్తర వ్యాపారులును నరు వ్యాపకతి రామానుజస్వామిసంతులు బి. ఏ; బి. ఎల్; గారి ఆధిపత్యమున వైవ ప్రాధ్వనతోను స్వాగతద్యులులతోను వారంభింపబడి జన్మదినముగా జరుపబడినది. అంగు సంస్కృతాంధ్రభాషా సంబంధమును, గురించి విశ్వాభూషణ శ్యాతీర్థ నేమాని వేంకట నరసింహశాస్త్రిగారును గ్రంథాలయములు జాతీయ ప్రబోధమును గురించి తమ సమాజ వార్షికోత్సవో వ్యా. వారా యణము క్రిమితుల గారును ఆంధ్రభాషాప్రకంసకు గురించి పునోన్నతివాతకాల పండితు లగు గా శ్రీ. జగన్నాథస్వామి పంతులుగారును భాండాగారములను గురించి మ శీతారామయ్య పంతులు గారును, సా. గాదె లక్ష్మీనరసమ్మగారు విద్య కలని లాభముల గురించియు, ఉన్నాసిరి. వికప ఆభ్యుత్థులవా రంతోవ్యాపకులు ఈ సమాజముయొక్క యభివృద్ధి కోరుచు కొన్ని చట్టాల ముద్రాపత్రముల సామాజిక లను తెలిచుతేనే తమవలె పుర వ్యాపాధిపతి, క. కల్యాణ స్వామి బి. ఏ; బి. ఎల్; గారు ఆగ్రాహనాధిపతిగారికి సామాజిక కుల తరపున కందనము అప్పించుచు సభను ముగించిరి.

గ్రామోద్యోగస్థుల సంఘము:— గ్రామోద్యోగస్థుల వారసత్వపురాస్కర్త తీసివేయుటకై గవర్న మెంటువారు చేతు బూని పోయిరించిన కవరణచట్టము గ్రామోద్యోగులలో అమి తాంతోశమును సుతాపమును కలుగ జేసినది. ఇది వెలువరించి ఆట్టిమాపద తటస్థిపతుల ప్రయత్నించుటకు ఈవెల 15 న తేదీ గుడివాడ భజనసమాజ ముండునకు వల్లూరపల్లి శీతారామయ్యచౌదరిగారి యభ్యుత్తరక్రింద గుడివాడ తాలూకా గ్రామోద్యోగులసభ జరిగినది. సుమారు 60 గ్రామముల నుండి ప్రతినిధులు విచ్చేసిరి. “గుడివాడతాలూకా గ్రామోద్యోగస్థుల సంఘము” అనువీర సంఘము: టి స్థాపించబడు నట్లును అందు మునగలుబు కరణములు మొదలగు గ్రామాధికారులందరు సభ్యులుగ నుండుటలును తీర్మానింపబడి ఆసంఘముకు కలూరపల్లి శీతారామయ్య చౌదరిగారు అధ్యక్షులు గను తుర్లపాటి వేంకటసుబ్బయ్యగారు చల్లగుర్ల శీతారామయ్యగారు ఉపాధ్యక్షులుగను, బొడపాటి వేంకటేశ్వరరావుగారు అట్లూరిచంద్రయ్యగారు కార్యదర్శులుగను నెన్నుకొనబడిరి. తరువాత దిగుర వేంకటసుబ్బయ్య తీర్మానములు సభాంగీకారము బడసినవి.

“గ్రామోద్యోగస్థుల క్షేమోద్యోగము” వారసత్వపురాస్కర్త తీసివేయుటకై దొరకెనువారు కాసనభలో పుజేకపెట్టుటకు ముందు పోయిరించిన సవరణవిల్లు అనాదరమును పుపాలనా సౌమ్యవృత్తి సాదకమును ఆరు సదాచారమునకు విరుద్ధమగుటయెగాక గ్రామోద్యోగుల తేమాధిక్యస్థులకు నాశకరముగా గ్రామపరిపాలనా సౌమ్యమునకు భంగకరమును అగుటయు గ్రామోద్యోగస్థులలో అమితమగు ఆంధోశన కలుగజేయుటయు తటస్థించుచున్నది గనుక ఈవిల్లును దొరకెనువారు వెంటనే యుపసంహరించుకొనుట కేర్రును. రమని యీ సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.”

వై తీర్మానమును తండ్రివార్త మూలమునను ఇతర విధములకు దొరకెనుపు అధికారులకు వెంటనే నివేదించుటకును వార్తాపత్రికలకును కాసన విర్మాణ సభ్యులకును తగురీతిని తెలియజేయుటకును పెరిసిడెంటుగారికి అధికార మాయ బడినది.

<p>మృత్యుమునకు మంచిమందు</p> <p>క రో లా.</p> <p>వాసనలేదు, ఏరుచిలేదు, నవపదార్థము, పులితేపురాదు, భేదులు గావు, దినము కాలగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము X అయ్యెలాగున గర్భ శోధన గావించును.</p> <p>శీ పాను, 1 పాను సీసాలు సీసా 1-కి వెల రు. 2-8-0, 4-0-0.</p>	<p>శ్రీ జ ర గా రి</p> <p>లివరు టానిక్.</p> <p>వైద్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల నొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్యమువలన గలుగు బాధలకును, అలవతకును, అకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసుగునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.</p> <p>సీసా వెల రు. 1-8-0.</p>	<p>కుల్ హ ట్టి.</p> <p>ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాడు సలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్చ గలదు. స దో ష లి త ము శాశ్వతము.</p> <p>ఈ సొల్యూషన్ పై పెట్టె 1-కి రు. 2-0-0.</p>
--	--	--

W. E. SMITH & Co., Ltd **డబ్లియు. ఇ. స్మిత్ అండ్ కో.,**
Pharmaceutical Chemists & (లిమిటెడ్)
Druggists, Mount Road, మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
MADRAS. మదరాసు

మందులు గోరునప్పుడు యీ పత్రిక పేరును దాహరించ గోరెదము 368

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జి, మంచిమందు

దబ్బీ 1-కి రు. 6. 12-కి రు. 3-8. 10-కి రు. 25.

తామర ఒక విధమైన పురుగుల వలన చర్మముమీద గాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోచర్మములో గాని, గోళ్లలో గాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను రెండు మూడు భేదములు గలవు.

గుర్తులు :—దురద, ఉంగరములవంటి చుట్టు, పొక్కులు, రసికాయలు, వెండ్రుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి. కొంచెముగా లేని శరీరముతల వ్యాపించి నిద్రపట్టి జల విస్మయము.

చికిత్స :—పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చర్మమును మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయియున్నది. ఇందులకు చేయవలసిన వైద్యము :—1. మందు లోచర్మములోనికి పోవు యును. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడవలయును. 3. పురుగు తిరిగి పుట్టకుండ జేయవలయును.

అమ్మలొంజనండిపో - బొంబాయి - మద్రాసు

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్

బహుమానముల సనేకములను గడించిన

శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకమ్మగారి

గ్రంథములు

అ మృ త వ లి

అత్యద్భుతమైన నవల. నవరసము లాడుతున్నందుచు. వెల 1-4-0.

బుద్ధ చ రి త్ర ము

అవతారపురుషుడగు నీతనిచరిత్ర మిక్కిలి మనోహరముగ రచించబడినది. చక్కనికైతి. మంచి అచ్చు. వెల 0-8-0.

చిరునామా: ఆంధ్రపత్రిక కాలనము, తంజావూరు పిట్ట, మదరాసు.

1154

మీ బా యి ల రు

విశేష కాలము పనిచేయవలెనన్న “ఇంగ్లీషు బాయిలరు కామ్రోజిషన్”ను యుపయోగించవలయును. దాని సహాయముగించిన బాయిలర్లు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్లెట్లొక్క చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామ్రోజిషన్ యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండ ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు ఫలహాను గురించియు అసలు యెట్లు చే వ్రాయవలయును

5 గాలనులుగల రము 1-కి రు 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండ్ ఇంజనీరింగు వర్క్స్.

తపాలపెట్టె నెం 553 రు

389 **మదరాసు**

(వై కామ్రోజిషన్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరించ గోరుచున్నాము)

స్వదేశి కత్తులు

హాల్ గ్రాండు మంగలి కత్తులు 1-2-0

టేబిల్ కత్తులు 1-0-0

కార్కులు తీయునది, చాకు అన్ని కలసినది (ప్రయాణీకుల కెక్కుడుపయోగకరము) 1-8-0

డి. బ్లేడు రోగర్లు చాకులు 1-0-0

సింగిల్ బ్లేడు చాకులు 0-6-0

డెస్కు కత్తులు 0-4-0

సింగిల్ బ్లేడు చాకులు (చిల్లరమల్లరక నులకు) 0-4-0

స్వదేశి ఇండస్ట్రియల్స్ కంపెనీ,
962 లిమిటెడ్, కంబీవరం.

AWARDED GOLD MEDAL 490 IN THE BARODA EXHIBITION For its Sweet Lasting & Delightful Smell TO THE WORLD-RENOWNED OTTO PARASTAN (REGD). Therefore, please just try and enjoy.

Prices: 1/4 oz. 1 dram. 1/2 dram. Card. 2-0-0 0-12-0 0-8-0 0-1-0

Sample Free on sending 3 annas postage Stamps.

ALSO, PLEASE TRY OUR PARASTAN HAIR OIL (REGD). Free from mineral oils. Best for the Hair. Prize Re. 1, and Postage Extra. Sample Free on sending 1 anna postage Stamp.

The Parastan Perfumery Co.
 No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

301 **పాశ్చాత్య వేంకటాచల** 594

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకామయహార కస్తూరిమూత్రల వివృతమునను పరికింపుడు.

ప్రతి వత్సరమున ఒకసారిగా నీ పాఠము విక్రయించుచున్నది.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; యిరాన్, సిగ్గో, మలియన్, గోవా, ఫ్రేజి, బెలెంజ్, ఈస్ట్రాక్, మున్ను, ప్రజామలవారు కూడ నీ సిద్ధాంతమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము “ఒకేయొక లోకామయహార” కన్న మాత్రల సీసా మీయింటు నున్న యెడల, మాటికి వైద్యుల నమయమును, నిరీక్షించి, మొర వెట్టుకొనుట తప్పిపోవున

శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలవిద్యకము, దస్త, గజము శోష, బలహీనత, అసాధ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దస్త, వాయువు, మరియు సనేక రోగములును, ఈ సిద్ధాంతమున నేననే శాస్త్రవేదముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యులలో సనేకవిధములగునట్టియు సుపయోగకరములగు కర్మాటక మూలికలనుండియు యావధములను తయారు చేయుచుండురు.

శిష్యులైన యీవ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసానుండును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపాదపత్రము, ప్రతిసీసాలో గూడి యుండును. 260 మాత్రమున్న సీసా 4 అణాలు, మాత్రమే.

5 సీసాల లోకసాలి టెప్పింకికోనిక బహుళ భర్తతోచరి రు 1-8-0

12. సీసా లోకసాలి కొనిన 2-14-0

25. సీసా లోకసాలి కొనిన 5-5-0

సమ సరోగములకు మావద్ద అయ్యెక్కడో దీని సిద్ధాంతములు దొరకును.

చిరునామా: శ్రీ సీతారాధువలై వైద్యశాల, మైసూరు.